

L. VII.
1909

St. 10.
Okt.

BOGOLJUB

cerkven
list

za
Slovence

Izhaja začetkom vsakega meseca.

Uredništvo in upravništvo
je v Ljubljani, v Katol. tiskarni.

Stane na leto 1 K 60 vin.

Za Nemčijo 2 K 8 vin.

Za Ameriko (brez ameriške priloge)
in za vse ostale kraje 2 K 60 vin.

Novak

Mesečni koledar za oktober 1909.

	Dan	Godovi	Celodnev. češč. presv. R. T.		Razne slovesnosti
			Ijublj. škof.	lavant. škof.	
1	Petek	Remigij, škof	Ljublj. lazaristi	Laško	Porcijunkulski odpustki po vseh cerkvah, kjer ima sedež bratovščina svetega rožnega venca.
2	Sobota	Julijan, mučenec	Dovje	Loka	
3	Ned.	18. pobink. Rožnov. Mati B.	Tomišelj	S. Jakob v Dol.	
4	Pondelj.	Francišek Seraf., spoznavalec	Kamnik, franč.	Sv. Rupert	
5	Torek	Placid in tovariši, mučenci	Logatec	Sv. Jedert	
6	Sreda	Bruno, spoznavalec	Št. Jošt n. Kranj.	Razbor	
7	Četrtek	Maksim, škof - mučenec	Bloke	Trbovlje	
8	Petek	Brigita, vdova	Rovte n. Logat.		
9	Sobota	Dionizij in tovariši, mučenci	Polom	Sv. Mlaklavž	
10	Ned.	19. pobink. Francišek Borg.	Šmihel p. Žužem.	Sv. Marjeta	Videm
11	Pondelj.	Justina, devica	Erzelj	Sv. Lenart	
12	Torek	Maksimilijan, škof - mučenec	Sv. Gora	Širje	
13	Sreda	Edvard, kralj	Rob	Jurklošter	
14	Četrtek	Kalist, papež - mučenec	Prežganje	Videm	
15	Petek	Terezija, devica	Leoninum		
16	Sobota	Gal, opat; Maksima, devica	Boh. Bela	Brežice	
17	Ned.	20. pobink. Posv. cerkva	Podkraj	Brežice	Rajhenburg
18	Pondelj.	Luka, evangelist	Horjul	Frančiškani	
19	Torek	Peter Alcantara, spoznavalec	Golo		
20	Sreda	Janez Kancijan, spoznavalec	Zagorje na Piv.	Bolnišnica	
21	Četrtek	Uršula in device, mučenice	Ljublj. uršulinke		
22	Petek	Fides (Vera), dev. muč.	Budanje	Rajhenburg	
23	Sobota	Severin, škof	Šmihel p. Košani		
24	Ned.	21. pobink. Rafael, nadangelj	Dol	Trapisti	Biseljsko
25	Pondelj.	Bonifacij, papež	Sp. Bernik		
26	Torek	Evarist, papež - mučenec	Trnovo, Notr.	Sevnica	
27	Sreda	Frumencij, škof	Ig		
28	Četrtek	Simon in Juda, apostola	Črnuče	Pišec	
29	Petek	Hijacint, mučenec	Rudnik		
30	Sobota	† Marcel, mučenec	Matenja vas	Bizeljsko	
31	Ned.	22. pobink. Volbenk, škof	Radoljica	Dobova	

Odpustki meseca okt. 1909.

1. Petek, prvi v mesecu. Popolni odpustek vsem vernikom, ki gredo vsak mesec k izpovedi in sv. obhajilu in nekoliko premišlujejo dobrotljivost presv. Srca in molijo v namen svetega očeta; udje bratovščine presv. Srca Jezusovega dobe popolni odpustek proti navadnim pogojem, če se tega odpustka niso udeležili prvo nedeljo.

3. Nedelja, prva v mesecu, roženvenška. Praznik sv. rožnega venca. Od včeraj popoldne pa do danes zvečer dobe v cerkvah, v katerih je ustanovljena bratovščina sv. rožnega venca, vsi verniki popolni odpustek pod navadnimi pogoji, in sicer tolikokrat, kolikorkrat obiščejo cerkev ali kapelo in tam molijo v namen sv. očeta. — Udje bratovščine presv. Srca Jezusovega dobe popolni odpustek proti navadnim pogojem, danes ali prvi petek.

4. Pondeljek. Sv. Francišek Serafinski. Popolni odpustek tretjerednikom.

7. Četrtek, prvi v mesecu. Materinstvo prečiste Device Marije. Popolni odpustek udom bratovščine naše ljube Gospe presv. Srca

v bratovski cerkvi. Popolni odpustek udom bratovščine presv. Rešnjega Telesa.

13. Sreda. Sv. Danijel in tovariši, mučenci I. reda. Tretjerednikom popolni odpustek.

15. Petek. Sv. Terezija. a) Popolni odpustek vsem vernikom v karmelitskih cerkvah, udom škapulirske bratovščine karmelske Matere božje tudi v farnih cerkvah, če ne morejo obiskati redovne cerkve; b) onim, ki nosijo višnjevi škapulir; c) udom bratovščine presv. Rešnjega Telesa.

19. Torek. Sv. Peter Alkantarski. Tretjerednikom popolni odpustek kakor 13. t. m.

31. Zadnja nedelja v mesecu. Popolni odpustek vsem, ki trikrat na teden skupno z drugimi molijo sv. rožni venec.

Zahvale.

Za razne od Boga prejete milosti se zahvaljujejo: I. F. od Male nedelje Iurški Materi božji za veliko pomoč. — T. B. iz Lokvice pri Metliki. — A. Š. z Dobrave pri Podnartu. — I. L. iz Ljubljane. — M. M. iz Trbovelj. — L. Š. iz Smlednika. — M. S. v Dragotincih, Štajersko.

Petdesetletnica bratovščine pres. Rešnjega Telesa za ljubljansko škofijo.

Bog je ljubezen.

Ako vstopimo v katoliško cerkev, bodisi v kako krasno, bogato katedralo ali v kako ubožno cerkvico, nam brleča lučica pred altarjem naznanja, da v tej cerkvi biva Kralj nebes in zemlje. Kaj pa nam še drugega kaže njegova pričujočnost? Ali je morebiti cerkev polna pobožnega ljudstva, ki pred svojim Kraljem leži na kolenih in mu izkazuje svoje spoštovanje? — Na nekaterih krajih, morebiti celo v veliki večini, od zjutranje svete maše do večera, ko se cerkev zaklene, nobena duša ne pride v cerkev počastiti svojega Gospoda in Kralja. In tako je božji Zveličar cel ljubi dan in celo noč sam, zapuščen, med tem ko se na dvoru posvetnih kraljev komaj zvrstijo obiskovalci pričakujoč od kralja kakega posvetnega daru, kake posebne milosti.

Jezus biva v presvetem Zakramentu v naši sredi pripravljen vsakega sprejeti in mu deliti nebeške darove, toda mnogo kristjanov se ne zmeni zanj, ga ne obišče, akoravno bi imeli čas, bi to prav lahko storili in ga vsaj za kratek trenutek pozdravili. — Tako obnašanje mora boleti ljubeznipolno Srce Jezusovo!

Pa še hujše se mu godi v zakramentu ljubezni, — z nehvaležnostjo in razžaljenjem se mu poplačuje njegova ljubezen. Koliko žaljenja mu povzročujejo mlačni kristjani, ki so popolnoma in prostovoljno raztreseni pri

sveti maši, ki pristopajo k mizi Gospodovi brez vsake priprave, brez zahvale po svetem obhajilu. Drugi opuščajo sveto obhajilo, ali ga prejemajo preredko ali celo nev edno. — Vsak dober kristjan obžaluje tako ravnanje in se veseli, da vsaj drugi Jezusa ljubijo, ga molijo in mu zadostujejo.

Hvala Bogu, še je mnogo src, ki Jezusa ljubijo! Božja ljubezen, ki se je pri ustanovitvi presvetega Zakramenta tako čudežno pokazala, je bila za vse pobožne duše vseh časov, vseh krajev vir največje tolažbe in najprisrčnejšega veselja. S čudovitim zaupanjem, z veliko gorečnostjo so se obračali do te božje ljubezni, hvalili in molili jo z vso gorečnostjo.

Početek bratovščine. Vernim dušam pa ta samo srčna notranja ljubezen ni zadostovala; na razne načine so Jezusu v presvetem Zakramentu izražali svojo ljubezen v najgorečnejših molitvah in v navdušenih pesmih; pa tudi najlepše umetnine so izvrševali umetniki presvetemu Zakramentu v čast. Nastale so razne družbe, razne bratovščine s prelepim namenom, Jezusa noč in dan brez prestanka moliti, hvaliti in mu zadostovati. Pa tudi s samo molitvijo še niso bili zadovoljni; zdelo se jim je še vse premalo; hoteli so mu tudi z darovi, z delom svojih rok pokazati svojo otroško vdanost in hvaležnost. Sklenili so torej, naj se prestol,

na katerem Jezus v naših cerkvah prebiva, priredi lep, naj se za službo božjo oskrbi svetosti opravila primerna oprava zlasti v onih cerkvah, v katerih verniki radi ubožnosti ne morejo prispevati z zadostnimi doneski.

Taka družba se je ustanovila najprej v mestu Bruselj v Belgiji leta 1840, katero je Rim leta 1848 povzdignil v bratovščino z mnogimi odpustki. Odslej so se take bratovščine za češčenje presvetega R. Telesa in za opravo revnih cerkva ustanovljale po raznih škofijah in ljubi Jezus jih je blagoslovil s svojim božjim blagoslovom; — povsodi so se lepo razvijale in donašale premnogo lepega sadu.

Ustanovitev bratovščine v naši škofiji. Med Slovenci na Kranjskem je bilo češčenje presvetega Rešnjega Telesa že od nekdaj še pred ustanovitvijo škofije, to je že pred letom 1461., torej pred več kot 500 leti, jako priljubljeno. Že od leta 1430. do 1460. nahajamo evharistične družbe v Ljubljani pri cerkvi sv. Nikolaja, v Kranju, v Ribnici itd. Te družbe so kaj lepo cvetele, dokler niso navali Lutrove vere versko življenje po naši deželi skoraj uničili. Toda ko so bili ti žalostni boji srečno končani, se je cerkveno življenje zopet poživilo, nekdaj cvetoče bratovščine so se zopet poživile zlasti pa bratovščina češčenja presv. Rešnjega Telesa, od katere so dobivale vse bratovščine svoj lesk in sijaj. Sicer je ta bratovščina za časa cesarja Jožefa, ki je vse bratovščine prepovedal, morala zopet prenehati; pa ko je Cerkev leta 1848. dobila zopet svojo prostost, se je evharistično gibanje takoj pričelo, kar je dokaz, da je češčenje presvetega Rešnjega Telesa v našem ljudstvu prav globoko vkoreninjeno. Zadušiti se more za nekaj časa, toda zatreti popolnoma se ne dá. Naša sedanja bratovščina za vedno češčenje presvetega Rešnjega Telesa je bila kanonično ustanovljena v uršulinski cerkvi v Ljubljani 11. sušca 1859 ter 20. oktobra 1860 pravilno pridružena najprej dunajski bratovščini, dne 7. julija 1896 pa rimski bratovščini, da se morejo udje udeleževati še obilnejših odpustkov, kakor poprej. Usta-

novna listina bratovščine se glasi: Prošnje več pobožnih in bogoljubnih duš: če bi se smela »bratovščina vednega češčenja presvetega Rešnjega Telesa in lepšanja revnih cerkv« tudi v tej škofiji, in zlasti v Ljubljani ustanoviti, sprejme korarski zbor z velikim veseljem in potrdi po cerkveni šegi to bratovščino s tem pristavkom, da naj se po vodilih dunajske mater bratovščine ravna, in jih brez škofijskega privoljenja nič ne prenareja. Naj bi jih pa v to bratovščino le kmalu prav veliko pristopilo, naj bi goreli za čast presvetega Rešnjega Telesa in za lepoto hiše Božje, in tako vsaj nekoliko zadostovali za tolike nečasti, katere se Gospodu v tem najlepšem spominku Njegove ljubezni mnogokrat godijo. — Od korarskega zbora v Ljubljani 11. sušca 1859. — Anton Kos, veliki namestnik s. r.

Pobožne duše, ki so to misel sprožile, so bile baronica Lazzarini, rojena grofinja Brandis in druge pobožne gospe. Za voditelja bratovščini je bil imenovan dr. Pauker pl. Glanfeld, tedaj špiritual v semenišču, ki je bratovščini bil moder, zvest, požrtvovalen oskrbnik do svoje smrti dne 14. novembra 1897. Pomagal mu je odbor blagih gospa, katerim je bila predsednica gospa pl. Josch; zbiralale in delale so gospe v stanovanju gospodične Terezije Wutscher. Vse gospe in gospodične tedanjega odbora je ljubi Bog poklical v večnost; upajmo, da jim je ljubi Jezus dal lepo plačilo za ves trud, vso ljubezen, katero so mu skazovale s tem, da so delo svojih rok posvetile presvetemu Zakramentu, — le eno je Gospod še ohranil pri življenju in ta je gospodična Marija Elsnerjeva, ki še danes z velikim veseljem, z veliko ljubeznijo in navdušenostjo dela za bratovščino. O priliki osemdesetletnice njenega življenja in petdesetletnice delovanja za bratovščino ji je poročevalec in sedanji vodja bratovščine podaril kot priznanje za njeno delovanje lep križ, katero darilo ji je napravilo nepopisno veselje; poljubljala je križ, pritiskala ga na srce in solze veselja so se lešketale v njenih očeh. Naj bi ljubi Bog dal mnogo takih plemenitih duš, da bi s tako živo vero, tako gorečo ljubeznijo in požrtvo-

valnostjo delale za čast presv. Zakramenta. Za gospo Josch je bila predsednica odbora Terezija Wutscher in za njo je mnogo let predsedovala visokorodna grofinja Auersperg, rojena Chorinsky; tudi ona je z vso vnemo, z vso vstrajnostjo in previdnostjo delovala za presveti Zakrament do njene smrti; po njeni smrti je njeno mesto zavzela njena hči grofinja Marijana Auersperg, ki še zdaj z navdušenostjo deluje.

Petdesetletnica. Letos praznujemo petdesetletnico. Petdesetletnica bratovščine je čas veselja, hvaležnosti in zaupanja. Petdesetletnica povsod vzbuja veselje, bodisi pri posameznih osebah, v družinah ali javnih napravah. Po pravici se sme bratovščina veseliti petdesetletnice, ker je bil njen glavni namen, drugim napravljati veselje. Najvažnejše in najpoglavitnejše je to, da je Jezusu v presvetem Zakramentu delala veselje s pobožnimi molitvami; dalje je veselje delala revnim cerkvam in posameznim župnijam, ki so dobile mnogo lepe oprave. Koliko molitve se je storilo v petdesetih letih pred presvetim Zakramentom, koliko se je zadostovalo presvetemu Srcu, koliko sv. obhajil se je prejemale — kdo bi to vse mogel prešteti! — Koliko je bratovščina vplivala na razvoj duhovnega življenja naše škofije, koliko je molitev pripomogla tudi k socialnemu prerojenju, kdo bi mogel to vedeti! Koliko milosti se je razlivalo iz tabernakelna, kot mil, rodoviten dež, na vso škofijo, na posamezne družine in osebe, — koliko duš je dobivalo tolažbo, razsvetljenje in krepilo na nevarnem potu skozi življenje — vse to vé edino le Bog, ki je iz ljubezni do nas postal tako majhen v sv. hostiji, čegar vsevidno oko pa obsega nebo in zemljo, pa tudi gleda v srce najmanjšemu svojih častilcev pred tabernakelnom. (To so bili notranji, nevidni uspehi bratovščine, za katere moramo ljubemu Bogu biti hvaležni.

Pa tudi drugi namen: skrbeti za dostojno notranjo opravo cerkvâ, je bratovščina v minulih 50 letih lepo pospeševala. V tabernakelnu prebiva Jezus, naš Bog, naš Odrešenik, naš Sodnik. Prav radi tega si je

cerkev prizadevala tabernakel in oltar in vse, kar se potrebuje za službo božjo, kolikor moč lepo, bogato ali vsaj dostojno prirediti. V to svrho je bratovščina v minulih 50 letih jako mnogo storila in ozira se na vse to, mora Bogu iz srca biti hvaležna, da je pričeto delo tako obilno blagoslavljal. Prav vse župne cerkve so dobivale od bratovščine novejšie čase tudi dragocenih paramentov. Vzbudila je bratovščina veselje do hiše Gospodove, do lepote notranje oprave, do snaznosti cerkvenega perila. Spopolnovala je čut za pravo lepoto ne samo pri predstojnikih cerkvenih, ampak tudi pri ljudstvu sploh. Ako so dandanes vse naše cerkve preskrbljene z zadostnim perilom, z dostojnimi mašinimi oblačili, je to gotovo zasluga bratovščine sv. Rešnjega Telesa. Kaj je bratovščina razdelila cerkvam, to se je objavljalo skozi vseh 50 let po letnih poročilih; prepričati pa se je mogel vsakdo, kdor je le hotel, pri vsakoletnih razstavah, katere je bratovščina redno prirejala vsako leto. Prav v razstavah se zamore dobiti pravi pojem o delavnosti bratovščine, tu se vidi, koliko dela, koliko truda je potrebno, preden se dovrši toliko najraznovrstnejših stvari.

Razstave so bile vsa leta do potresa v uršulinskem samostanu, kjer se je tudi shranjevala izdelana obleka; po potresu, ko so bili dotični prostori zelo porušeni, se je nekaj let porabila za to obednica v Alojznici. V vseh teh prostorih pa ni mogla priti razstava do prave veljave, kajti vsi prostori so bili premajhni, prenizki in ni se moglo vse razložiti, ne lepo razvrstiti. Presvetli knezoškof dr. Anton Bonaventura so precej pri nastopu škofije spoznali ta nedostatek in so blagovoljno prepustili najkrasnejšo dvorano v svoji palači bratovščini, da sedaj ondi prireja razstavo vsa leta. Pa tudi velika dvorana še ni zadostovala, prepustili so še eno lepo sobo poleg dvorane, tako da se more zdaj vse krasno razviti. Kdor hoče dečovanje prav ceniti, mora si ogledati take razstave.

Za prireditve razstave, za razpošiljanje oblačil, ki povzročuje mnogo dela, ima mnogo zaslug odbor plemenitih gospâ in gospodičen, kateremu je na čelu že imenovana

grofinja Marijana Auerspergova, dalje komtesa Elsa Auerspergova, neumorno delavna gospodična Marija Kronbergerjeva, ki oskrbujejo in nadzorujejo tudi izdelovanje vsega cerkvenega perila, dalje mnogolletna sotrudinja gospa Wagnerjeva, gđc. Sattnerjeva, g. Elsnerjeva, gospodična Zettelova, gospa Aleksandrina Logerjeva, g. Zupanova, ki mnogo krasnih vezenin na albe in koretlje izvršujeta.

Z največjo pohvalo moramo omeniti jako pridnih tovarniških delavk iz Polja, Šostrega in iz Ljubljane, ki so zadnje leta naredile mnogo čipk za albe in koretlje; porabile so za to delo prosti čas pri odmoru, pa tudi doma — boljši bi svojega časa ne bile mogle obrniti.

Letošnje leto pa z velikim veseljem in pohvalo moremo zabeležiti še nekaj novega, kar se ves čas, kar bratovščina obstoji, še ni dogodilo: tudi z dežele so začele pridne dekleta delati za bratovščino in sicer so prve: dekleta Marijine družbe v Selcih na Gorenjskem. Na predlog za bratovščino jako vnetega gosp. kaplana Kepca so dekleta, vajene klekljanja, naredile čipek za albe in koretlje, druge pa so prispevale za sukanec. Res, ta Marijina družba ne moli samo pred sv. Rešnjim Telesom, marveč posvečuje tudi delo svojih rok ljubemu Jezusu in posnema Marijo, ki je dela oblačila svojemu božjemu sinu, podobne so pobožnim ženam, ki so kupile dragih dišav, da bi mazile Jezusa. Vse to delovanje priča, da še živi sedanjí čas tisti duh, ki je navdihoval pobožne cesarice, kraljice, kneginje in gospe visokega stanu, da so same z lastnimi rokami delale cerkvena oblačila in za olepšanje bivališča Gospodovega, na primer kraljica Radegunda, Gizela, pobožna žena sv. Štefana kraja, pobožna cesarica Kunigunda in mnogo drugih pobožnih žena. Še dandanes poživlja pobožni duh pobožne duše visokega in nizkega stanu, da z občudovanja vredno vstrajnostjo in požrtvovalnostjo delajo za svojega Gospoda in Boga.

Prva leta, dokler ni bilo delo še tako ogromno, je družba gospa sama brezplačno izdelovala cerkvena oblačila, pozneje pa, ko

je delo naraslo, ni bilo več mogoče, ampak izročilo se je delo spretnim rokám, ki je v popolno zadovoljnost izvršujejo.

Vsem blagim srcem, ki so iz ljubezni do Jezusa darovale delo svojih rok, se izreka najtoplejša zalivala, ljubi Jezus pa naj jim povrne vsa dela z večnim plačilom!

Dohodki in stroški bratovščine. Da bratovščina more doseči tudi svoj drugi namen, olepšanje cerkvá, mora imeti stalne dohodke in ti so letni prispevki, katere donašajo udje bratovščine. Po pravilih podeli vsak ud na leto 1 krono; ako bi mu bilo pa to preveč, naj daruje na leto vsaj 40 vinarjev. Kdor ne prevzame ure molitve, pa vendar obljubi dati dve kroni miloščine na leto, postane deležnik bratovščine; odpuštkov sicer ne uživa, vendar se pa udeležuje zasluženja in dobrih del bratovščine.

Veselo je, da te male prispevke po večini vse lare redno pošiljajo, le nekatere so zaostale. Velika hvala se izraža duhovnim voditeljem po župnijah, da te prispevke sprejemajo in s tem pripomorejo, da se drugi namen bratovščine doseže.

Prispevki so sicer mali, toda ker je število udov veliko, se nabere velika svota, katera omogoči, da se zamore prav mnogo vsako leto storiti v bratovski namen. V letnih poročilih se vsako leto prispevki natančno zabeležijo. V prvih 25 letih se je nabralo in izdalo 86.916 gld. ali 173.832 kron, v drugih 25 letih pa 564.667 K, torej skupaj v petdeset letih 738.499 kron. To je velika svota, ako pomislimo, da se pobira po malih vinarijih. Kako pa se je porabila ta svota v prid cerkvam, naj pokaže pregled napravljenih oblačil in druge razne cerkvene oprave.

Izdelalo se je 2390 kazul (mašnih plaščev), 506 pluvijalov, 772 velumov, 1774 stol spovednih, obhajalnih in lepo vezenih pridgarskih, 145 antependijev, 990 burz s plaščekom, 1245 blazin, 20 pregrinjaj za pult, 261 plaščev za ciborij, 2068 alb, 4853 humeralov, 2053 pasov, 13.123 purifikatorijev, 6719 prtičev za umivanje rok, 4838 korporalov, 4238 pal, 190 altarnih prtov, nekateri lepo vezeni, 1146 koretljev, 24 potez, 20 misalov, 76 dalmatik, 164 suknjic in 62 koretljev za

ministrante, 5 suknjic in 26 koreteljev za cerkvenike, 5 pušic za sv. olje, ena skledica za krščenje, ena pušica za hostijo, 8 kelihov, 4 monstrance, en oltarni križ, dve banderci za alelujo, dve cerkveni banderci, 6 preprog, 9 pregrinjal za oltar, dva ciborija, kadilnico, čolnič, aspergil, tri mrtvaške prte.

Vse to se je razdelilo cerkvam naše škofije, nekaj v misijonske kraje in v Bosno.

Kar se je v več letih od dohodkov prihranilo, se je porabilo za opravo kapele zaveda sv. Stanislava v Št. Vidu.

Blago se je rabilo pristno, porte prve čase svilnate, zadnja leta večinoma pristne zlate; ravnilo se je po cerkvenih predpisih glede oblike in tvarine, za perilo rabilo se je le pravo platno. Skušalo se je zadostovati dobremu okusu in zahtevam umetnosti. Prva leta se je gledalo bolj na perilo, ker ga je cerkvam primanjkovalo, zadnja leta so se izdelovala tudi jako lepa praznična oblačila.

Poleg tega se je popravilo in pravilno predelalo mnogo starih oblačil, ki imajo zgodovinsko in umetniško vrednost, mnogo lepih pa zelo zanemarenih in raztrganih oblačil se je prenovilo, kakor zahteva umetnost in na ta način se je ohranilo mnogo pravih cerkvenih umetnin.

Mnogo truda, mnogo dela je vse to zahtevalo, pa vsaka stvar, vsak izdelek se nam vidi vdihovljen, iz vsakega vboda se kaže moč svete vere, tiste goreče, čiste vere, ki je vse čase delala sicer tiho, pa požrtvovalno in junaško, za čast Jezusu v presvetem Zakramentu.

Število udov. Veselo, je da gorečnost vernikov za čiščenje presvetega Rešnjega Telesa v petdesetih letih ni opešala, marveč naraščala in jih vedno več moli pred svetim Zakramentom. Pri drugih bratovščinah se navadno v začetku kaže velika navdušenost, kmalu pa pojenja in čez nekaj let omrzne in zaspi. Ne tako pri bratovščini presv. Rešnjega Telesa. Tiho, mirno si je bratovščina pridobila srca pobožnih Slovencev in prijazno vabilo: pridite, molimo, je našlo jako prijazen odmev v vseh Boga ljubečih dušah. Že po dveletnem obstanku se

je vdomačila in ostala jako priljubljena skozi 50 let do današnjega dne. Največje število jih je pristopilo od tistega časa, ko se je vpejlala tudi pri nas bratovščina duhovnikov častilcev presv. Zakramenta. Takrat so se zlasti ti duhovniki zavzeli za bratovščino in samo leta 1899. je pristopilo novih udov 9435. To število je nenavadno veliko, če ga primerjamo s pristopi drugih let. Vidi se pa, kaj prava gorečnost more storiti. Ker bo marsikoga zanimalo gledati, kako so pristopali udje bratovščini, naj podamo tu pregled vseh let.

Zapisnik udov bratovščine se pričinja s 1. majem l. 1858. Pristopilo je od maja 1858.

do 1. maja leta 1859.	178 udov,
» 1. » » 1860.	501 »
» 1. » » 1861.	3260 »
» 1. » » 1862.	1572 »
» 1. » » 1863.	1291 »
» 1. » » 1864.	1334 »
» 1. » » 1865.	1305 »
» 1. » » 1866.	1423 »
» 1. » » 1867.	1531 »
» 1. » » 1868.	1337 »
» 1. » » 1869.	1675 »
» 1. » » 1870.	1727 »
» 1. » » 1871.	1559 »
» 1. » » 1872.	1709 »
» 1. » » 1873.	1870 »
» 1. » » 1874.	1889 »
» 1. » » 1875.	1050 »
» 1. » » 1876.	1054 »
» 1. » » 1877.	1369 »
» 1. » » 1878.	1249 »
» 1. » » 1879.	1775 »
» 1. » » 1880.	1337 »
» 1. » » 1881.	1331 »
» 1. » » 1882.	1247 »
» 1. » » 1883.	1421 »
» 1. » » 1884.	1179 »
» 1. » » 1885.	1785 »
» 1. » » 1886.	1620 »
» 1. » » 1887.	1580 »
» 1. » » 1888.	2414 »
» 1. » » 1889.	2036 »
» 1. » » 1890.	2412 »
» 1. » » 1891.	1977 »
» 1. » » 1892.	2254 »

do 1. maja leta 1893.	2899	udov,
» 1. » » 1894.	3146	»
» 1. » » 1895.	2415	»
» 1. » » 1896.	3554	»
» 1. » » 1897.	4352	»
» 1. » » 1898.	4103	»
» 1. » » 1899.	9435	»
» 1. » » 1900.	5643	»
» 1. » » 1901.	5414	»
» 1. » » 1902.	4712	»
» 1. » » 1903.	3785	»
» 1. » » 1904.	2900	»
» 1. » » 1905.	2625	»
» 1. » » 1906.	2044	»
» 1. » » 1907.	2062	»
» 1. » » 1908.	2195	»
» 1. » » 1909.	2200	»

Skupaj 116446 udov.

Prvih 25 let jih je torej pristopilo 37.183
 drugih 25 let 79.263

Skupaj . . 116.446

Od tistega časa, ko se je vpeljalo mesečno češčenje, se število nekoliko manjša,

toda naj se zopet poživi, naj jih zopet pristopi še večje število, da bo bratovščina tudi svoj drugi namen mogla dosegati.

Prve župnije. Kakor svedočijo zapiski, je ostala bratovščina prve dve leti svojega obstanka samo v Ljubljani, leta 1860. se je začela širiti po deželi. Od leta 1860. do 1865. so pred drugimi vstopile te-le župnije: Homec, Komenda, Črni vrh nad Idrijo, Leskovec, Dob, Dobrepolje, Rovte nad Vrhniko, Poljane nad Škofjo Loko. Bratovščina je vpeljana v naši škofiji po vseh farah, razun dveh fará na Kočevskem in enega vikarijata na Notranjskem. Posamezne župnije bodo torej začele obhajati petdesetletnice; naj se vrši, ako okoliščine pripuščajo, nekoliko slovesnejše, naj se vnovič poživi navdušenje do presvetega Zakramenta. Drug rod že živi sedaj, naj tudi ta rod ostane zvest izročilom prejšnjih rodov, naj mu bo Jezus v presvetem Zakramentu središče duhovnega življenja, pa tudi duhovnega veselja!

(Dalje prihodnjič.)

V gozdu.

Mogočni, temni bor,
 kaj kažeš s prstom mi navzgor?
 Kajne, le tam
 zasije sreča nam.

Kaj stresaš, gosti brest,
 solze ob robu naših cest?
 Kajne, tu dol
 domuje solzna bol.

Ti, hojka mladih let
 kipiš v nadzvezdni svet.

Kajne, zato,
 ker zgoraj je nebo.

Kaj v daljo zreš okrog,
 košati hrast, tresočih rok?
 O, le povej,
 da večnost nima mej.

Stoletno ti drevo,
 kaj maješ z biserno glavco?
 Umem tvoj glas:
 Le Bog osreči nas.

S. E

Ura rožnega venca ali častna straža Kraljice presv. rožnega venca.

Dolgo časa že se ni nič slišalo o tej pri nas novi družbi. Ali je morda stvar zaspala? Ali so bili naši stražniki podobni onim nečastni straži pri Jezusovem grobu, ki so bili, kakor so rekli Jezusovi sovražniki, zaspali in med tem so prišli učenci in so Jezusa

ukradli! Ne, le nekoliko zmanjkalo nam jih je. Do 16. avgusta so stražili vsako uro, noč in dan, vsaj obljubili so; še nekateri so oglašeni za poznejši čas. Temu se pa ne bomo čudili; za celo leto je treba 8780 udov; toliko število se pa tako hitro ne nabere. Sta-

Kraljica presv. rožnega venca.

vim pa, da za drugo leto bomo že molili vsako uro, noč in dan; upam, da jih bo prišlo še več na eno uro.

Do sedaj se je nabralo 245 vencev ali 5880 udov. Po posameznih župnijah se tako razdelijo: Št. Jernej na Dolenjskem 34 vencev (vsak venec ima 24 udov), Ribnica 32, Bloke 29, Loški potok 24, Sodražica 18, Begunje pri Cerknici 10, Hrenovice 9, Dolenja vas pri Ribnici 9, Sv. Gregorij 8, Cirknica 7, Babnopolje 7, Rob 6, Šmartno pri Kranju 6, Gora pri Sodražici 5, Naklo 5, Prečna 5, Studeno 4, Št. Jurij pri Kranju 4, Draga 4, Kranj 2, Stara Oslica pri Kranju 2. Tudi s Štajerskega so poslali 12 vencev, in sicer: Št. Jurij ob južni železnici 10, Sv. Jurij ob Ščavnici 2. S Koroškega je došlo 5 vencev: Jezersko 4, Št. Ilj 1.

Po dekanijah se tako razdelijo: Ribnica 106, Cirknica 53, Leskovec 34, Kranj 17, Postojna 13, Novo mesto 5, Loka 2.

Izmed župnij se je najbolj odlikovala Št. Jernejska, izmed dekanij pa ribniška. Ako bi vsaka župnija le en dan, vsaka dekanija en mesec prevzela, bi imele kmalu nepretrgano vrsto častnih stražnikov. Tako bi se vrstili uro za uro skozi celo leto, prosili za spreobrnjenje grešnikov, spremljali umrle pred sodbo in reševali duše iz vic. V ta namen se molijo sveti rožni venci.

Glede novih sprejemov opominjam, da naj si udje sami razdelijo ure v dnevu ali po noči; dan se začne o polnoči. Pri vsakem imenu naj se zapiše tudi kraj in hišna številka. Pri vsakem vencu naj se voli vodnik ali vodnica, da skrbi za venec, da udje ne pozabijo na dan in uro molitve in da hitro poiščejo drugega, ako kak ud umrje ali odstopi. Ako je v bližnji okolici več vencev, je dobro, da se voli še en skupen vrhovni vod-

nik (vodnica), da ima nekako nadzorstvo nad vsemj venci, posebno vodniki. Dan molitve določi redno glavno vodstvo bratovščine; če bi želel kdo kak poseben dan, se mu bo rado ustreglo, ako je mogoče.

Sedaj imamo še eno prošnjo do Vas, g. urednik, pa je ne smete odbiti. Kot Marijin berač prosim za mal, stalen kotichek v Vašem priljubljenem listu. Nič se ne bojte, da Vam bom nadležen ali da bi Vas pripravil v zadrego. Veste, kje bi rad? Tam spredaj na platnicah, tam kjer imate mesečen koledar. Tukaj imate še prazen prostor z napisom: »Razne slovesnosti.« Predzadnja dva predala sta za celodnevno češčenje presv. Rešnjega Telesa, za ljubljansko in lavantinsko škofijo. To je častna straža Jezusova, Sina prebl. Device Marije. Naša nova družba je pa častna straža Marijina, matere Jezusove. Ali ne bo prav, da dobi Marija svoj prostor pri svojem Sinu in tu postavi svoj prestol, kjer jo bomo častili, poklanjali ji svoje male darove, ona nam bo pa delila svoje mikosti, saj je Kraljica nebes in zemlje? Tako bi nekako stali na straži, kakor kaže podoba na platnicah, in skrbeli bi, da ne mine ura v letu, da bi ostala Marija sama, brez častne straže; saj imajo še velik gospodje take častne straže, koliko bolj se to spodobi naši ljubi Gospej Iurški! Vsporedno s celodnevnim češčenjem presv. Rešnjega Telesa bi se zapisala dotična župnija ali sploh kraj, ki molí ta dan. Začeli bi z novim letom in vsak mesec bom poslal dotično Marijino četo in jo Vam predstavil, da se Vam pokloni in da nastopi svojo častno službo. Za »Razne slovesnosti« si boste pa poskrbeli kak drug prostor, saj ste gospodar v svoji hiši.

V Studenem pri Postojni, dne 10. septembra 1909.

Dominik Janež, župnik.

Sveta Terezija in križ.

Sveta Terezija je bila prava trpinka na telesu. Od nog do temena je bila polna bolečin; miru ni imela ne po dnevu, ne po noči; telo njeno je bilo vse izmučeno, tri

leta je bilo sključeno; dvajset let je njen žolodec metal jedi nazaj; celo življenje ni imela dneva, v katerem bi bila brez muk. Še večja trpinka pa je bila na duši. Tolažbe od zgoraj

ni imela; duša njena je bila vedno v globoko žalost vtoplejena; primerjala je te dušne muke peklenskim mukam. Ljudje so ji silno nasprotovali; plemiči in ljudstvo so se ji po robu postavili; razdeli so njen prvi samostan ter zapodili njene redovnice na cesto. Celo duhovščina in redovniki so bili proti njej. General jo je ukazal vreči v ječo; spovedniki so ji rekli, da je obsedena od hudega duha. Vse hude reči so govorili o nji; podtikali so ji naigrše reči, ki morejo osramotiti kako žensko. Napisali so obrekljive spise proti njej ter jih razširili po celi Španiji. Preganjali in mučili so jo celo zli duhovi...

Plemenita duša svete Terezije pa se je sprehajala sredi

teh vednih muk kakor kraljica sredi svojega kraljestva. Ravno po teh mukah je postala ona velika, serafinska sv. Terezija, ki se sveti med nebeščani kakor žarna zvezda.

Kako prekrasen izgled za nas vse!

Kristus je šel po poti križa, vsi svetniki so mu sledili po križevi poti. Zato se tudi mi ne strašimo muk in trpljenja; le križeva pot je kraljeva pot v nebesa; težka je sicer, a Bog nam ponuja svojo pomoč; na koncu tega pota pa se nam svetijo rajska vrata.

O Bog, daj nam milost, da nas Kristus, naš Gospod, popelje po križu in trpljenju k slavnemu vstajenju!

Teotim.

Šola krščanske popolnosti.

(Dalje.)

Milost božja.

Včasih so pisali z gosjimi peresi, zdaj pišejo z jeklenimi, jaz bi pa za danes rad imel zlatoto pero, in to zlatoto pero bi pomočil v zlatotinto in zlatotimičrkami, dragi bogoljub, bi ti hotel pisati o resnici, ki je tako važna, da je cel svet ne more z zlatom odvagati.

In katera bo ta resnica?

Če bi bil kdo v naši »šoli« nauke o popolnosti dosedaj poslušal samo z levim ušesom in jih le površno premislil, bi nemara prišel do čisto napačnega mnenja, da se dá popolnost tako naučiti in doseči, kakor se človek nauči — recimo — učenosti, tujih jezikov, te ali one umetnosti, slikarstva, glasbe itd., češ, samo pametne glavice je treba, jeklene volje in pa vztrajne vaje, pa je; z naravnimi močmi, ki si jih od dobrotljivega Stvarnika prejel, giblji in delaj, in kakor se človek vsake druge stvari navadi in nauči, tako se boš naučil in navadil tudi popolnosti.

Je že prav, dragi moj, samo ene besede pogrešam v tem tvojem računu, in ta besedica je: milost božja. In kdor pri svojem računu, kako doseči popolnost, ne računa s to besedo, s to stvarjo, ta se grozno

ušteje in nikdar in nikoli ne bo dosegel najmanjše popolnosti. V dokaz par zgledov!

1. Da se je Lucifer s svojo vojsko samemu Bogu uprl, ti je znano iz Zgodeb. Tudi to gotovo veš, da ga je le napuh navdal s to neumno koražo. Ali pa tudi morebiti veš, kaj da je s tem uporom pravzaprav hotel? Sv. Tomaž Akvinski — mimogredé povedano: ena najbistrejših glav, kar jih je bilo na svetu od Adama pa do zdaj, — pravi, da so uporni angeli bržkone hoteli postati popolni, podobni Večni Lepoti, toda po lastnih močeh, brez božje milosti, katero so v svojem napuhu zaničevali, češ, da si pri tem od Boga ne pusté čisto nič pomagati. Da na ta način Lucifer ni dosegel prav nobene božje podobnosti, ti je znano, pač pa je postal in bo ostal na vse večne čase — nesrečni satan.

Tako se je torej uštel uporni angel. Zdaj pa še o nekem drugem, ki se je po svoji neumnosti in svojem napuhu na podoben način uštel. In ta »neki« ni nihče drugi, kakor ustanovitelj luteranstva, Martin Luter.

2. Luter ni bil zmeraj Luter. Da, bil je celo čas, ko se je resno lotil izpopolnjevanja

samega sebe, toda mislil je, da se to dá doseči z lastno, s človeško močjo, s trdno in vztrajno voljo. Ali revež je kmalu spoznal, da to ne gre in da ne bo šlo. Da bi bil takrat začel ponižno moliti in Boga prositi za milost in pomoč, pa bi bil rešen. Toda molitev in celo ponižna Lutru ni dišala, in tako se je prepustil popolnoma svojim strastem, češ, saj jih ne morem premagati. In potlej je od samega sebe mero vzel in začel učiti, da se noben človek ne more upreti grehu; da človek mora nujno grešiti; da vsak človek je in ostane grešnik pred Bogom, da drugače ni mogoče; samo vere v Kristusa da nam je treba, drugega pa čisto nič, pa da potem takoj po smrti kar gorki pridemo v nebesa. »Le koražno greh delaj« — tak je njegov temeljni nauk —, da le še bolj koražno veruješ, pa bo dobro!« Seveda se je po tem čednem nauku najprej sam ravnal in postal, ne svetnik, ampak tak neroden umazanec, da bi ga človek z gnojnimi vilami ne hotel prijeti.

Ne, brez božje milosti je nemogoče krščansko življenje, popolnost nemogoča, in čisto prav se glasi šesta izmed šestih resnic božjih, »da je milost božja k zveličanju potrebna«. Kristus sam nam je to povedal, ko je rekel (Jan. 15, 5): »Brez mene ne morete nič storiti«, to se pravi: če vam moja milost ne bo pomagala, ne morete krščansko živeti, ne morete nič, prav nič storiti, kar bi bilo količkaj kakšnega večnega plačila vredno, in že celo ne morete nikdar postati popolni.

In kako pa to, da ne? Premisli, kaj je popolnost in pa kaj je milost, pa si boš znal odgovoriti.

3. Kaj je popolnost, kako smo rekli? — Ljubezen do Boga in do bližnjega je, in sicer tako močna in velika, da ročno, lahko in z veseljem izpolnjuje v vseh rečeh sv. božjo voljo in vse zapovedi, da premaguje vztrajno in vedno vse skušnjave in strasti, da vedno živi in dela po predpisih krščanskih čednosti, ki cvetó v duši popolnega človeka kakor cvetje na božjem vrtu. — Zdaj pa malo poglej v svoje

srce, povprašaj svojo vest, vprašaj izkušnjo življenja, in kaj boš moral priznati? To, kako prav, da ima sv. Pavel, ko piše (Rim. 7, 15—25): »Ne delam dobro, kar hočem, ampak hudo, kar sovražim... Hotenje (da bi dobro delal) je sicer v meni, da bi pa (tudi) storil, tega (te moči) ne najdem (v sebi)... Imam namreč dopadaje — nje nad božjo postavo po notranjem človeku (po svoji pameti), čutim pa drugo postavo v svojih udih (sploh v sebi), ki se bojuje zoper mojega duha, ki me deva v sužnjost pod postavogreha (pod grešno nagmjenje), ki je v mojih udih.« — Tako sv. Pavel o človeku brez božje milosti in ves žalosten vzklikne: »Jaz nesrečni človek, kdo me reši telesa te smrti?« A sv. Pavel ima tudi tolaživen odgovor na to vprašanje in zmagovito zakliče: »Milost božja po Jezusu Kristusu, Gospodu našem!« — Torej brez milosti človek nima in nima tiste moči, da bi mogel krščansko živeti, da bi mogel postati popoln. To je mogoče le s pomočjo božje milosti. In kaj je pravzaprav ta milost božja, o kateri tukaj govorimo? — Tu ne mislimo posvečujoče milosti božje, tiste nebeške, božje lepote, ki je trajno razlita čez dušo, ampak tu mislimo dejansko milost božjo. In kaj je ta? Videti se ne da, slišati tudi ne, duha in okusa nima nobenega in s tipom je ne moreš dognati, zato si je tudi v domišljiji ne moreš prav predstavljati. Samo vera pove naši pameti, da jo Bog v resnici deli, da je neko nebeško razsvetljenje, ki včasih razsvetljuje našo pamet, in obenem neka nebeška moč, ki začasno navdaja našo voljo. — Tako razsvetljena pamet spoznava bolj in bolj lepoto nebeških reči, grdobijo in hudobijo greha, pravo vrednost in nevrednost pozemeljskih stvari, dragocenost in milino čednosti, najkrajša in najvarnejša pota, ki vodijo do čednosti, v nebesa, do Boga. — In tako razsvetljena in okrepljena volja premaguje z mirno močjo in z veseljem skušnjave in strasti, težave in napotja, in z jekleno, žilavo in prož-

no vztrajnostjo hiti naprej in naprej do popolnosti. Brez milosti božje torej nič, vse pa in gotovo s tem prečudnim nebeškim darom.

4. Pa denimo, da bi si kdo mogel pridobiti srčne ljubezni do Boga in do bližnjega, krotkosti, ponižnosti, potrpežljivosti, čistosti, sploh popolnosti edino le po svojih lastnih naravnih močeh! Prav, same lepe reči bi bile, toda brez nadnaravne božje lepote in vrednosti. Vijolice bi bile te čednosti, toda pasje; rože bi bile, ali divje; biseri, rubini, smaragdi, demanti bi bile, toda stekleni; lesketale in svetile bi se, ali zlato bi le ne bile.

In zakaj tako? — Zato, ker je Bog namenil človeka za nadnaravni namen, in zato mora živeti v svoji duši nadnaravno življenje, in zato ne more Bogu nič dopasti, kar nima te nadnaravne vrednosti in lepote. To nadnaravno vrednost pa ima le tisto, kar se stori z ravnokar opisano nadnaravno božjo pomočjo, ki jo imenujemo dejansko milost božjo.

Ta milost ni namreč samo nebeška luč za našo pamet in nebeška moč za našo voljo, ampak je tudi nebeške lepote in dragocenosti, tako da so naša dobra dela, ki izrastejo iz milosti, prav zaradi tega po resnici nebeško lepa in dragocena, da z večnim nebeškim veseljem nikakor niso preplačana.

Vsako naše dobro delo torej mora po božji odredbi izrasti iz take dejanske milosti božje. Milost božja je kakor neko nebeško

semre; le kar iz tega semena izraste, je nebeško in Bogu dopadljivo. Le tedaj, če se milost naši duši vcepi, obrodi naša duša nebeški sad nadnaravnih dobrih del.

Ali se razumeva, dragi bogoljub? Vse kar bi zraslo samo na človeškem zelniku, samo po našem naravnem prizadevanju, bi bilo brez vrednosti pred Bogom; naša popolnost, skupina vseh čednosti, mora izvirati iz božje milosti, zrasti mora na božjem vrtu, le tedaj je Bogu dopadljiva.

Brez božje milosti torej nič! Zaslug za nebesa — ne za eno perišče! Upiraj se še tako — kar misliš, da si storil, ne bo vredno črvivega lešnika! Sploh brez milosti božje si samo — velika okrogla ničla! Ali razumeš sedaj pomen Kristusovih besedi: »Brez mene ne morete nič storiti«?

Ali če smo nič brez milosti, smo pa vse s pomočjo dejanske božje milosti! »Vse premorem v Njem, ki me krepi,« pravi sv. Pavel (Filip. 4, 13). Z ene plati nič, z druge vse; tam te je sama onemoglost, tukaj si z božjo milostjo nekako vse mogočen; tam brez milosti niti najmanjšega dobrega delca, tukaj z milostjo najvišja popolnost! Kdorkoli verno in pametno misli, mora s hrepenenjem vprašati: »In odkod dobim ta neprecenljivi božji dar? Kje so studenci, iz katerih naj zajemam te božje luči in moči, da pijem iz njih krščansko, nadnaravno življenje? Kje so studenci, iz katerih teče — popolnost?« — O teh studencih pa prihodnjič, če Bog da!

Dr. Ant. Zdešar.

Krščanska junakinja.

(Zgodovinska črtica.)

Na Tirolskem, v bližini znanega mesta Briksen, se nahaja prijetna in posebno romarjem zelo priljubljena vasica Spinges. V tej vasici stoji poleg kapelice, katera je posvečena sv. Rupertu, kapelica božjega groba, katero je dal sezidati umrli gospod Jörg, kateri je kot prvi duhovnik tu služboval in se tudi napotil z velikim navdušenjem ter ve-

seljem v sveto deželo. K tej kapelici prihaja vsako leto zelo veliko romarjev, kateri z molitvijo ter s svetimi pesmami povečujejo bridko trpljenje našega Zveličarja.

V postnem času, in sicer zadnji petek meseca marca leta 1797, je prišlo semkaj izredno veliko število romarjev, ki so goreče prosili božjega blagoslova in varstva pred

pretečo vojsko. Kajti Francozje so se že približevali mestu Briksen ter med tamošnjim prebivalstvom vzbudili strah in trepet vsled svoje krutosti in brezobzirnosti; v kraju Št. Mihael so namreč ti rdečehlačarji ulomili v cerkev ter pokradli iz tabernakelna kelih. Ta predrznost se je hitro zvedela in razširila po celi okolici. Z nepopisno žalostjo je izvedela to novico tudi marljiva in pobožna deklica Katarina Leuč, doma iz kraja Erschbaumhof. Doslej je bila vedno vesela in živahna, od tega trenutka pa je postala otožna ter iskala tolažbe le v tej cerkvi. Spomnila se je na besede patra Jeremija, kateri je pred kratkim na praznik sv. Ruperta tu pridigoval in omenjal, da so v prejšnjih časih tudi Turki pretili, a se je vse srečno obrnilo, ker je imelo ljudstvo zaupanje do Boga!

S temi besedami je ta vrla dekle vzbujala in navduševala samo sebe in tudi druge k popolnemu zaupanju v najsvetejše Srce Jezusovo. Prihodnjo nedeljo, bila je to tiha nedelja, je bilo jutraj nebo prevlečeno s sivimi oblaki, z gorskih višav se je pa kaj krasno svetlikal beli sneg. Ta dan podala se je pobožna Katarina k mizi božji, da bi našla tam srčnosti in tolažbe. Spomnila se je na presrečni oni dan, ko je v domačem, rojstnem kraju v snežnobeli obleki prvič prejela sveto obhajilo. Ko tako zatopljena v molitev v cerkvi kleči, jo prestraši naenkrat pok in tresk zunaj cerkve, preden je še sveta maša minila. Prestrašeno beži vse vun. In glej! V bližini kraja Meransen se je vnel hud boj s sovražnikom, katerega je bilo dosti več, kakor domačih strelcev, kateri so z velikim trudom dospeli na gorske višine. Vsa preplašena, ko to zagleda, beži Katarina nazaj v cerkev ter goreče prosi blagoslova in pomoči božje domačim strelcem, ker drugače so vsi zgubljeni. Že proti poldnevju se je moral sovražnik umakniti in zbežati z gorskih višin.

Tako so dospeli utrujeni domači strelci v obližje cerkve, kjer so se hoteli nekoliko odpočiti. Iz hiš so jim donášali živla, in tudi

Katarina je bila med onimi, ki je imela usmiljenje do ubogih strelcev. Toda ta odpočitek ni dolgo trajal, kajti že so se zopet približevali Francozi iz bližnjega Mühlbacha. Dobrosrčni in blagi vodnik strelcev, Filip Wörndle po imenu, zaukaže takoj zasesti pokopališki zid, ki bo gotovo vsaj nekoliko branil strelce pred sovražnimi svinčenkami. V cerkvi se je prižgala večna luč in duhovnik je bil na pokopališču, da bi dajal ranjenim zadnjo tolažbo.

Kaj pa v tem trenutku počne naša pogumna Katarina? Neustrašeno stopi v vrsto strelcev, ter si postavi za svojo nalogo, varovati sama Najsvetejše. Med strelci stoječa jih je navduševala k vztrajnosti ter je tudi povzročila, da se je nekemu sovražnikovemu oddelku odvzela zastava. Pričele so švigati kroglice na vse strani, a Katarina se ni ustrašila, tudi ko se je sovražnik približal z nasajenimi bajoneti, temveč je zagrabila vile ter z istimi bila pripravljena, braniti se pred sovražnikom. Sedaj pa opazijo strelci, da jih hoče sovražnik od strani napasti; radi tega so se umaknili k bližnjemu gozdu, toda Katarina ni zapustila tega prostora, temveč stopila pred cerkvena vrata ter tako varovala Najsvetejše pred zopetnim ropom. Mimo cerkve korakajo Francozi in ko zagledajo pred cerkvenimi vratmi neustrašeno dekle Katarino, si vsakdo misli: Ta je pripravljena hladnokrvno za boj in smrt, kot devica Orleanska.

Med tem časom se je pri gozdu vnel najhujši boj; a ona je Najsvetejše varovala tako dolgo, da je noč in tema padla nad vas.

Eno stoletje pozneje, to je bilo leta 1897. spomladi, se je obhajala stoletnica teh bojov. Tedaj je imel nagovor pater Norbert na vse navzoče, v katerem se je tudi spomnil pobožne Katarine, katera je pred sto leti s tako neustrašenostjo varovala Najsvetejše, ter jo postavil vsem navzočim kot zgled pogumne kristjane in prave častivke Najsvetejšega, ki je pripravljena dati življenje za svojega Boga.

Zadnji klic!

»Kam pa, gospod!« tako me vpraša mož srednje starosti. — »H gospodu sosedu župniku.« — »Malo se pomenit, kaj ne, človek je rad med svojimi.« — »Da, pomenit, pa tudi opravljt sveto spoved.« — »Eh, tudi meni bo treba enkrat, veste gospod, kar k Vam bom prišel, pa bo!« — »Dobro, kedaj? Še ta teden? Oglejte, v petek, soboto je čas, pridite, dajte roko.« — »Ne, gospod, roke ne dam, enkrat bom že prišel, saj je še čas.« — Tako sva govorila, ni hotel slišati, ne obljubiti. »Pa z Bogom, France, nkar ne pozabite, kar sem rekel.« — »Ne bom ne, enkrat bom že prišel.« — A ni ga bilo! Ravno teden pozneje sem hitel na vso moč k revežu.

Tam je ležal na klopi nezavesten in je ostal nezavesten do zadnjega dihlikeja. In kolikrat se mi je izvil vzdihlikej: »Oh, France, zakaj nisi poslušal, zadnjikrat te je klical do bri Bog!« — Revež, kdo ve, koliko let že ni bil pri sveti spovedi, domači ne pomni o tega.

Ti pa, dragi bravec, kako je s tvojo dušo?

Ozdravljen na telesu in duši.

V Madridu na Španskem zgodil se je nek slučaj, katerega gre pripisovati posebni milosti božji. In sicer je bilo to nepričakovano ozdravljenje nekega mladeniča, brezverca, Sebastiana de Luque po imenu.

Bil je to mladenič zelo nadarjen, čegar ime je že v njegovi zgodnji mladosti vsled njegovih spisov postalo po celem Španskem in še po širjem svetu znano. Ker pa se je ravno v svoji mladosti duševno preveč trudil in niučil, je kmalu pričel hirati, da je skoro popolnoma opešal. Ni mu preostajalo drugega, nego od sedanjega dela se popolnoma odpočiti in se podati v bolnišnico. Preje lepo cvetoč in krepek mladenič, postal je popolnoma slaboten in pričel tako hitro hirati, da je bilo vsako upanje na njegovo ozdravljenje izključeno.

Bilo je 18. dne meseca novembra, ko se je podal v bolnico. Istega dne pride k njegovi postelji dobrotljiva in ljubezniva usmiljenka in ga prosi, če bi ji hotel storiti neko uslugo. »Kaj pa

takega?« odgovori bolnik. »27. tega mesca obhajamo Marijin praznik. Ker se sedaj s svojimi spisi ne smete pečati, bi bilo dobro, ko bi si od Devica Marije izprosili skorajšnjega zdravlja.« Nekaj časa bolnik premišljuje, nato pa reče: »Kakor hočete in mislite.« Usmiljenka je pričela od samega veselja opravljati osemndnevno na čast Devici Mariji in po preteku teh osmih dni se je bolniku obrnilo na bolje.

Sedaj torej prepričan, da mu je Devica Marija pomagala, je opustil svojo brezvernost in z veliko vnemo se vglobil v nauke, ki jih uči sveta katoliška cerkev. Pokazal pa je svojo pravo skesanost v pismu, ki ga je poslal škofu v Madridu, v katerem ga prosi odpušcanja, da je toliko časa hodil po temi zmot in da je blatil nauke svete katoliške Cerkve. Iz vse duše in vsega srca obžaluje svoja dosedanja dejanja, in ga tudi prosi, naj to njegovo obžalovalno pismo priobči v cerkvenem listu. Tako ravna pravi spokornik.

Tretji red — družba treznosti.

»Cvetje« poziva vse ljudi, ki hočejo biti katoličani, naj vedo, da je prava cerkvena in papeška ustanova za prenovljenje človeške družbe tudi glede zdržnosti in treznosti edino tretji red sv. Franciška.

Prav veseli nas, da se tretji red tako vneto poteguje za treznost in zdržnost, saj

je v prvi vrsti poklican ljudstvo navajati k spokornemu, torej tudi k treznemu, zdržnemu življenju. Zelo bi bilo želeto, da bi vsi verni Slovenci pristopili k tretjemu redu, in zvesto izpolnjevali njegovo vodilo; brez dvoma bi se zelo omejilo pogubno pijačevanje.

V istem zmislu pa naj delujejo **vsa** društva, družbe in bratovščine, zlasti še Marijine družbe in družbe treznosti, kar je **tudi** želja **svete Cerkve**. Papež Leon XIII. so pisali škofu v Št. Pavlu v Ameriki: »**Plemeniti sklep** onih pobožnih družb, ki so se zavezale **zdržati se vseh opojnih pijač**, smatramo za **posebnega priporočila vredn**. O tem ni mogoče dvomiti, da je ta trdna volja primerno, da, **najizdatnejše sredstvo** zoper pogubno strast pijančevanja. Največjo ceno pa mora v tej reči imeti zgled duhovnikov, ki imajo nalogo, ljudstvo z besedo zveličanja učiti in v krščanskem življenju vzgajati. Zato je potrebno, da hodijo pred njim z dobrim zgledom. Dušni pastirji naj torej goreče in z neprestanim opominjevanjem odvrčajo od črede Kristusove kugo pijančevanja, naj vsem svetijo z zgledom zdržnosti, in si tako vse prizadenejo, da odvrnejo mnoge nevarnosti, ki prete iz te strasti Cerkvi in državi.« To je **prava pot, načrtana od svete Cerkve**. Na tej podlagi je zasnovano naše delovanje.

Sedanji papež Pij X. so izrazili svoje visoko priznanje pisatelju knjige »Zaklad svete zdržnosti« (»Les trésors de la Sainte Abstinence«), ki dokazuje na 518 straneh opravičenost abstinence ravno na podlagi sv. pisma in življenja svetnikov. Pij X. imenuje abstinenco **sodelovanje pri izvajanju njegovega programa: vse prenoviti v Kristusu**. Sveti oče podeljuje abstinencem 300 dni odpustkov za vsak dan, ako z določeno molitvijo svojo zdržnost Bogu darujejo.

Tako govoré o popolni zdržnosti papeži: odobravajo jo, priporočajo in naročajo, naj se širi, potrjujejo družbo treznosti, obdarjajo popolno abstinenco z odpustki. Kako more torej kak pravoveren katoličan temu nasproti svoje trditi, nam je nerazumljivo. Ako bo tako, da papeževe besede cerkvenemu listu niso več veljavne, bo treba krivovercev nekje drugod iskati, ne med abstinenti.

To so tedaj v a r n a t l a, na katerih mi

stojimo. Ni se nam bati, da bi zašli med krivoverce, vodnjake ali enkratite, med framasone itd. Pač pa se je bati, da nas prehite drugoverci v protialkoholnem gibanju, ako bomo preveč »skromni in ponižni« ter skrivamo čednost abstinence med štiri stene. Tega pomena vendar ne morejo imeti besede Leonove: »Dušni pastirji naj torej goreče in z neprestanim opominjevanjem odvrčajo od črede Kristusove kugo pijančevanja in nam vsem svetijo z zgledom zdržnosti...«

Ni dvoma, da se z naše strani vse premalo dela. Kardinal Kopp piše v svoji okrožnici 5. novembra 1904: »Med tem ko se širi vedno bolj zmernostno gibanje v svetnih krogih, se ne da tajiti, da zaostajamo katoličani. Tako se bliža vedno bolj nevarnost, da se polaste protiverske družbe zmernostnega gibanja in dovedejo mnoge v versko mlačnost ali nevero.« — Ako vidimo, kaj storé z one strani, da ustavijo pogubonosne posledke alkoholizma in rešijo nesrečne žrtve alkohola, moramo opravičeno dvomiti, smo-li mi storili v toliki meri svojo dolžnost, in se sramovati, da tako malo delamo in imamo tako malo požrtvovalnosti. Koliko tisočev se odreče opojnim pijačam iz sočutja in usmiljenja do nesrečnih žrtev pijanosti z velikim navdušenjem in z ginljivo požrtvovalnostjo. Red guttemplerjev deluje s čudovito gorečnostjo; šteje okroglo 700.000 samih abstinentov.

Kako se naj dela z naše strani, kaže »modri križ«, ki je štel po poročilu škofa Eggerja dne 1. septembra 1897 v Švici 13.034 udov, med njimi 5281 rešenih pijancev, na Nemškem 4553 udov, med temi 1300 bivših pijancev. »Cvetje« naj širi med tretjeredniki zmernost in zdržnost v duhu plemenitega pokojnega škofa Eggerja, ki je bil pač dovolj katoliški, svet mož.

Odkrito povem za svojo osebo, da se strinjam s »Cvetjem« in si prizadevam širiti tretji red; odobravam njegovo pravilno besedilo pri angelskem pozdravu ter molim že nekaj let z ljudstvom »Zdrava Marija, bla-

goslovljena ti . . .«, kar priznava tudi naš knezoškofijski lavantinski ordinarijat, ki želi, da se to edino pravilno besedilo polagoma vpelje.

Ravno tako odprito na tudi izjavim, da sem že več let abstinent, ne zato, naj bi me ljudje radi tega hvalili, česar se nam abstinentom itak ni treba bati, pač pa zato, ker sem prepričan, da je abstinenca edino izdatno sredstvo, ako se hočemo uspešno ustaviti sedanjim pivskim navadam, osobito siljenju k pitju in rešiti žrtve alkohola.¹⁾ Uverjen sem tudi, da bi sv. Frančišek, ki je bil sam abstinent.

glasno oznanjeval abstinenco, ko bi živel med nami.

Naj dela tako tudi »Cvet'e«, ako hoče biti glasnik pravega duha svetega Frančiška!

Pričakujemo po pravici, da bo tretji red v smislu in duhu svojega ustanovnika zoper strast in pregreho, ki v naših dneh krščansko življenje najstrašnejše ruši, storil res kaj izdatnega. On je v prvi vrsti za to poklican. Zato pričakujemo od njega v smislu tega, kar papeži govore o abstinenci, da bo med njimi največ **popolnih abstinentov** J. Šelih, župnik.

Ustanovitev kitajskih misijonov.

(Konec.)

Okoli 11 let po Riccijevi smrti je prišel drug imeniten misijonar na Kitajsko: bil je to p. Adam Schall (Šal) iz Kölna na Nemškem. Kmalu je bil poklican zaradi svoje učenosti na cesarski dvor, kjer je dobil nalogo izboljšati kitajski koledar. Zadnji cesar iz rodovine Ming je imel Schalla silno rad. Zato je ta poskušal pridobiti cesarja za sveto vero, kar se mu pa ni posrečilo. Cesar je sicer občudoval krščanstvo in pometal malike iz svoje palače, spreobrnil se pa ni. Njegove strasti so se ustavile tej milosti.

Leta 1644. so pridrli Mandžuri na Kitajsko in vrgli vladarsko rodbino Ming s prestola, ki ga je zasedel njihov vojskovodja Šungti. Tudi ta cesar je bil kristjanom silno naklonjen. Zato je p. Schall vedno poskušal, da bi ga pridobil za sv. vero. Ko so leta 1660.

razsajale v Pekingu koze, je zbolel tudi cesar. Zdaj se je pokazala Schallova zvestoba v najlepši luči. Ni se bal, da bi se ga prišla nalezljiva bolezen, ampak je hitel na dvor, da bi rešil cesarjevo dušo. Cesar je bil globoko ganjen, vendar ga ni pustil predse, ker se je čutil preveč bolnega. Nato mu je Schall pisal, da bi rad dal svoje življenje, ako bi mogel s tem rešiti kralja smrti; ker pa tega ne more, zato ga hoče olvarovati vsaj večne smrti. Naj Veličanstvo vendar sprejme njegove nasvete, ki so morda zadnji in ki so znak največje ljubezni, zvestobe in vdanosti.

Cesar je pismo prebral in do solz ganjen vzdihnil: »Kako rad me ima p. Adam! Koliko boljše bi bil storil, da sem bolj poslušal njegove nasvete kot nasvete svojih ministrov. Rad bi popravil storjene krivice, pa zdaj je prepozno.« Potem je poslal k njemu svojega služabnika: »Pojdi in zahvali se v mojem imenu dobremu staremu Adamu, ki ga spoštujem kot očeta. Povej mu, da hočem rad poslušati njegove nauke o božjih postavah.

¹⁾ Pri nas so ubili 1. novembra 1908 23letnega fanta v pijanosti, udeleženci še sedaj premišljujejo v zaporu veliko moč kralja alkohola in njegovo gorje v družinah.

ko mi bo le nekoliko boljše.« Bog pa mu ni več dal zaželjenega časa. Že drugi dan (6. februarja 1661.) je cesar umrl.

Prestolonaslednik, poznejši cesar Kanghi, je bil star šele 8 let. Zato so postavili do njegove polnoletnosti namestno vlado in mu določili Schalla za vzgojitelja. Toda kmalu so sklenili poganski mandarinov zvezo, vrgli Schalla in mnogo krščanskih mandarinov v ječo in jih pozvali pred sodišče. Tožili so jih, da razširjajo brezbožno Jezusovo vero, da hočejo prodati državo tujcem in da uče zmotno evropsko zvezdoslovje. Podkupljeni sodniki so obsodili vse v smrt, in misijonarji so umrli mučeniške smrti. Schalla so pa morali izpustiti, ker je ljudstvo tako hotelo. Vendar sta ječa in trpljenje tako vplivala na zdravje častitljivega starčka, da je kmalu potem (15. avgusta 1666.) umrl, star 75 let. 44 let je deloval na Kitajskem in dosegel toliko uspehov, da ga smemo po pravici prištevati najslavnejšim misijonarjem sveta.

Ko je zavlada Kanghi, so prišli spet boljši časi za katoliško cerkev. Schallovo obsodbo je dal iznova preiskati in ko se je dokazala njegova nedolžnost, mu je dal postaviti krasen spomenik. Pod Kanghijem je štela sv. cerkev na Kitajskem že nad 300.000 vernikov. P. Ferdinand Verbiest (Ferbist) je postal Schallov naslednik in vodja livarnic za topove. Na cesarja je imel velik vpliv. Upanje je bilo, da prestopi vsa vladarska rodbina v katoliško cerkev. Ali prišlo je drugače. Poganski mandarinov so dobili Kanghijeve naslednike popolnoma v svojo oblast in jih nahujskali proti »zahodnim možem«. Vnelo se je krvavo preganjanje, ki je trpelo do leta 1860. Z ognjem in mečem so uničevali

Kristusovo kraljestvo. Mejo so pa zaprli in prepovedali vstop vsakemu tujcu, zlasti misijonarju. Še hujši udarec za kitajske misijone pa je bil prepir med jezuiti in drugimi misijonarji zaradi »kitajskih šeg«. Jezuiti so namreč pustili novospreobrnjencem njihove poganske navade, kolikor se jim je zdelo po načelih sv. vere mogoče. Pustili so jim, da so po svojih obredih častili umrle prednike in Konfucija, nekdanjega kitajskega državnika in modrijana. S to popustljivostjo so jih silno veliko pridobili za katoliško vero. Drugi misijonarji so pa mislili, da so te navade bistveno poganske in da se ne strinjajo z nauki sv. vere ter so jezuite zatožili v Rimu. Po dolgotrajnih preiskavah je Rim obsodil »kitajske šege« (1707.). Zadnji udarec je padel leta 1773., ko je bil jezuitski red razpuščen. Občina za občino je padala nazaj v poganstvo, ker ni bilo več dušnih pastirjev. Le ostanki nekdanjega tako slavnih kitajskih misijonov so se ohranili do 19. stoletja. Leta 1860. so Angleži in Francozi prisilili Kitajce, da so spet odprli deželo. Misijonarji so smeli spet na Kitajsko. Da jih niso Kitajci sprejemali z odprtimi rokami, je lahko umljivo. Sv. vera pa je na novo oživela. Danes je na Kitajskem nad milijon katoličanov in okoli pol milijona katehumenov (t. j. takih, ki se pripravljajo na sv. krst). Duhovnikov je okoli 1750, ki oskrbujejo 43 cerkvenih okrožij. Med njimi je domačinov okoli 550, torej precej veliko število, vendar premajhno, ako bi znova vstal vihar preganjanja in prepodil tuje duhovnike iz dežele. Ker je pa na Kitajskem 64 bogoslovnih semenšč z 1640 gojenci, se tudi v tem oziru odpira lepa bodočnost.

L. P.

Med brati Hrvati, ali: naša pot v Dalmacijo.

(Piše urednik.)

Zdaj pa res ne vem, ali bi — ali bi ne. Prav v škripcih sem. Pa sam sem si kriv teh škripcov, nobeden drug! Obljubil sem vam bil, da popišem našo, oziroma svojo pot v Dalmacijo in še na-

prej. — Zakaj take reči obetam? Mar bi bil lep tih! Ali je treba vsakemu človeku vedeti, kod da jaz hodim? Vseh naših 19.000 naročnikov in še drugi ljudje povrh bodo zdaj vedeli: Oh, naš

urednik je bil spet na potovanju! Glejte, drugi ljudje tudi potujejo po svetu, še več in dalj kot jaz, pa so lepo sami s seboj zadovoljni in ne pripovedujejo celemu svetu, kje so hodili. Jaz moram pa vse na veliki zvon obesiti, da vsakdo vé za vsako mojo stopinjo.

Veste, kaj me je tamle enkrat vprašal neki prijatelj. Se peljem nekega dne po opravkih ven iz Ljubljane par postaj, ne vem kam je že bilo, ali v Loko, ali v Domžale, ali v Borovnico, kaj takega je moralo biti. Pa pride tisti moj poredni prijatelj, pa me vpraša: »No, ali boš to potovanje tudi popisal?« Glejte ga no, pravim, kako je poreden! — Pa kaj hočem! Kakor rečeno, sam sem kriv, ker vse preveč pripovedujem.

Sicer pa ni res, da bi vse popisal, kod in kako hodim. Ako bi tisto bilo, bi Vam tudi pripovedoval, v kakšnem deževju, kako premočen in blaten sem zadnjič lezel gor na sveti Kum, najvišjo goro in božjo pot dolensko; pripovedoval Vam bi, kako sem tam-le poleti moral enkrat na Štajarskem med Ormožem in Svetim Tomažom v naglici skočiti v neki hlev ali svinjak — ne vem, kaj je prav bilo, samo to vem, da so bili ljubi pujski noter — ker sva že prav zadnji trenutek z voznikom prihitela pod streho pred silno točo, ki je tistega dne bila daleč na okoli po lepih goricah, da kaj takega ljudje ne pomnijo in da bi človek na prostem ne bil življenja varen. Prav iz srca so se mi ljudje smilili, videč jih v taki bridkosti. — Pa več ne smem o tem govoriti, sicer bi mi koj preveč naraslo; mi pa smo danes vendar namenjeni v Dalmacijo!

Tako bi lahko še marsikaj povedal od tu in tam, ko bi bilo res, kar mi je poredni prijatelj očital, da vsako svojo pot opišem.

Toda pot v Dalmacijo in še malo naprej, to sem vam pa res obljubil popisati. In zdaj je, kar je! Zdaj ne morem več nazaj vzeti, naj bo že prav ali ne. Obljuba dela dolg, in rad ali nerad se moram zdaj odpraviti v Dalmacijo, da vam jo razkažem.

Sicer boste pa, ljubi prijatelji, že oprostili, ako jaz malo pogledam po svetu. Urednik ima do tega nekoliko pravice, da vé svojim ljubim bravcem kaj novega povedati. On je kakor čebelica. Če ne izleti iz panja, pa ne prinese nič domu. — In urednik, veste, pravzaprav ne potuje sam zase po svetu; marveč potuje tudi za svoje naročnike. On je kakor oče, ki vedno misli na svoje otroke: in če gre od doma, vselej pri-

nese seboj kaj za otroke, če ne kaj boljšega pa vsaj zemljo.

In tako bomo zdaj mi potovali skupaj po hrvaških deželah, po morju in po suhem. Nič se ne bojte, dobri ljudje, četudi je pot dolga, izhajali boste prav poceni; ne boste ne trudni, ne lačni, pa vendar boste marsikaj videli in izvedeli.

Ja veste, pa tale pot na hrvaški jug je res zanimiva in vredna, da se vsaj malo popiše. Ne bom pisal samo zato, da bi prazne besede zgubljal; morda med mnogimi plevami odpade tudi kako zrnce na stran v rodovitno zemljo in svoj dober sad obrodi. In če vse to premislim, mi pa — zdaj že skoro ni več tako žal, da sem vam obljubil, popeljati vas v Dalmacijo in še kam naprej.

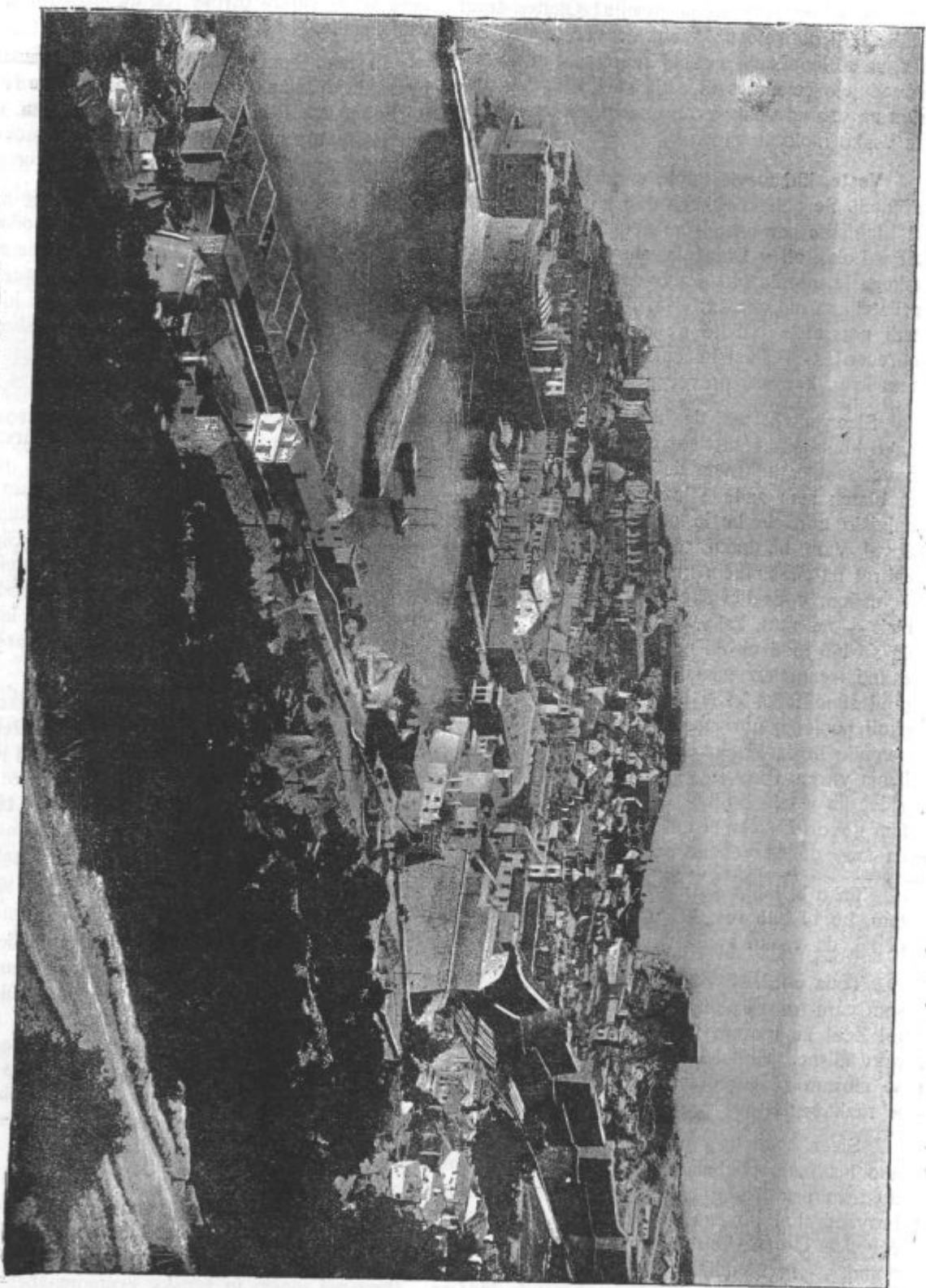
Mi gremo namreč k našim bratom Hrvatom, s katerimi smo si v bližnjem sorodstvu. Hrvatje se imenujejo naši bratje, ne samo zato, ker se ti dve besedi — bratje Hrvatje — lepo skup vjemata, ampak zato, ker so Hrvatje nam Slovincem najbližji narod. Oni govoré sicer nekoliko drugačen jezik od našega; vendar tako podoben, da se lahko med seboj razumemo. Vsaj kdor je le nekoliko bral hrvaškega, lahko Hrvata razume.

Zdi se mi pa, da se mi, ki smo si tako bližnji, premalo med seboj poznamo. Izobraženci se že bolj poznajo, a ljudstvo si je med seboj preveč tuje. Naši ljudje imajo, če se ne motim, o Hrvatih preslabe pojme. Oni si mislijo, da Hrvatje niso za kaj boljšega, kakor za prešiče in kvečjemu še za gosi past; zato ker slučajno kaki taki ljudje časih zaidejo k nam. Pa te misli so čisto napačne.

Hrvatje so splošno prav dobri ljudje, preprosti, ponižni, verni in pobožni. Samo malo zanemarjeni so sem pa tam. Niso se toliko brigali zanje, kakor smo se mi za našega kmeta. Razlika in razdalja med gospôdo in med preprostim ljudstvom je na Hrvaškem večja kakor pri nas. Gospôda stoji nekako previsoko na ljudstvom. Sicer bi se pa dalo iz teh ljudi kaj prav dobrega narediti.

Noša ali obleka je na Hrvaškem med seljaci (kmeti) še skoro povsod »narodna«. V Dalmaciji in Bosni imajo moški široke, spodaj špičaste hlače, ženske pa belo obleko, drugod po Hrvaškem pa moški in ženske večinoma belo kakor pri nas na Belokranjskem, — kjer pa zadnje čase bela noša vedno bolj izginja.

Dubrovnik, — mesto II. jugoslovanskega evharističnega shoda.

Jezik hrvaški je zelo lep; gotovo najlepši slovanski jezik. Ima nekaj krepkega in obenem nekaj mehkega v sebi. Slovenci pravimo: lep, bel, svet; hrvaški jezik zmehča: ljep, bijel, svijet. Kako lepe, mehke in obenem krepke so naprimer besede in oblike: djevojka (dekle), djevojčica (deklica), djevojački, junački, zagrebački itd. »Oče« je hrvaški »otac«, a mati je »majka«, — tudi lepo!

Hrvatov je mnogo več kakor Slovencev; prebivalo pa v Istriji, Dalmaciji, Bosni in Hercegovini, v Slavoniji in na Hrvaškem samem (v banovini). Skozi vse te dežele bomo na svojem potovanju šli ali se jih vsaj dotehnili.

Zdaj ko sem vam malo predstavil ljudstvo, s katerim bomo imeli na potu opraviti, bi bilo že čas, da se odpravimo na pot. Še prej pa moram povedati, kaj je bil povod in glavni namen našega potovanja. To je bil, kakor vam je menda že znano, slovensko-hrvaški evharistični shod v Dubrovniku. Slovenski in hrvaški duhovniki se namreč že dalj časa v skupni ljubezni in vzajemnosti vnemamo za večjo ljubezen in češčenje najsvetejšega Zakramenta. Že več let izhaja časnik »Sv. Eucharistia«, pisan v slovenskem in hrvaškem jeziku. Skupna velika shoda smo imeli dozdej tudi že dva: prvega pred sedmimi leti na Trsatu, drugega pred petimi v Ljubljani; tretji je bil zdaj v Dubrovniku.

Tiste dni, kakor mi v Dubrovniku, so pa imeli tudi hrvaški in slovenski katoliški dijaki svoj velik shod v Spljetu v Dalmaciji. Obojen shod je bil med seboj v ozki zvezi: oboji udeležniki smo se vozili skupaj, in dijaki so po končanem svojem shodu prihiteli tudi na naš evharistični shod ter se udeležili slovesne procesije ob koncu shoda.

Zdaj pa že malo veste, kdo in kaj smo bili ljudje, ki smo ubrali pot proti jugu, in kakšen je bil namen našega potovanja. Kakor vidite, pregrešna ravno niso bila pota, po katerih smo hodili.

Veš kaj, mi boste rekli, ti se predolgo pripravljaš, preden kam prideš. Zdaj je pa že čas, da odrineš res od doma, drugače ne pridemo od samega pripravljanja nikamor naprej.

Torej pa hódimo! Bilo je v nedeljo, 1. avgusta. Z vlakom, ki vozi proti Trstu dopoldne ob 9. uri 15 minut, smo jo odžvižgali iz Ljubljane — prvi potniki. Večina je šla z brzovlakom zvečer ob pol šestih. V Šent Petru na Krasu je bilo treba čakati dobro uro. Večina je šla seveda iskat si kosila. — in kdo bi ga jim ne privoščil? Jaz pa,

ki nisem pri birtih nič kaj dobro zapisan, ker preganjam ta nesrečni alkohol po svetu, — po moji misli je gostiln vsaj trikrat preveč na svetu — sem vsem tistim obilnim oštarijam tam pred kolodvorom obrnil hrbet in šla sva z dijakom-spremljevalcem pogledat bližnjo cerkev svetega Petra. Ne mislite, da se hočeva s tem lepa delati; nekam se človek nazadnje mora djeti. Res pa je, da me vsak napredek v cerkvi zelo veseli. Odkar sem bil zadnjič v tej cerkvi, dobila je nov krasen kamenit veliki altar. Sv. Peter mogočno sedi na prestolu pod kamenitim baldahinom.

V Št. Petru se cepi železnica na Trst pa na Reko. Mi smo izbrali slednjo progo. — Tu se nam je pridružilo nekaj goriških dijakov, ž njimi pa g. dr. Jožef Srebrnič, zastopnik goriškega knezonadškofa. Mimo Prema, Trnovega, Ilirske Bistrice vozeč se, smo prekoračili kranjsko mejo in bili v Istriji. Kamna ne manjka tukaj. Vasi je videti malo. Od daleč se vidijo Jelšane. Postaje Sapijana, Jurdani, Matulje — pa se nam prikaže morje, reški zaliv. Ob treh smo bili v Reki.

Prva pot je bila h kapucinom, ki niso daleč od kolodvora. Kapucini zidajo mesto stare priproste cerkvice novo krasno baziliko v čast lurški Materi božji. Oče provincijal, P. Bernardin Škrivanič, je velik prijatelj lurške Gospé; menda je pri svojem prvem potu v Lurd bil čudežno ozdravljen; odtlej ves gori za Lurd. Zdaj je že dvakrat peljal Hrvate tje: lani in letos. Pri zidanju cerkve je imel velike zapreke od strani mesta; a kljub vsem težavam stavba čudovito napreduje. Mati božja, tako pravi p. provincijal, sama skrbi zanjo; kadar bo ona hotela, takrat bo dozidana. Zdaj je dovršena šele spodnja cerkev — posvečena Mariji, rešiteljici duš v vicah, v katero se gre naravnost z ulice; v zgornjo se bo šlo po stopnjicah, ki tudi že stojé. — Ta dan je bila ravno porcijunkula. Patri so bili po spovednicah, okoli katerih je bilo veliko ljudi. Dobri ljudje se dobé povsod, tudi na Reki.

Nekateri naših sopotnikov so šli popoldne na Trsat. Jaz nisem utegnil. Z dvema pomočnikoma smo letali po mestu, da preskrbimo stanovanja tistim našim tovarišem, ki so imeli priti zvečer ob enajstih. — Ko je prišla ura, smo jim šli naproti na kolodvor, da jih razdelimo po hotelih. Kmalu so bili pospravljeni vsi. Nočni počitek je bil kratek. Zjutraj gremo hitro, da opravimo sv. maše. Potem pa k morju, da poiščemo svojo ladjo. Dobili smo jo hitro; bila je precej velika. Do osmih se nas je na njej nabralo 600 do 700 potnikov: duhovnikov, dijakov in drugih.

Bili smo precej natlačeni, pa prav židane volje. Vse že težko pričakuje trenutka, ko odrine parnik od brega, da nas popelje globoko doli — do Črne gore.

Barčica po morju plavaj,
drevesa se priklanjajte!
oj le naprej, oj le naprej,
dokler je le vetra kej!

Cerkveni razgled.

Po svetu.

Nove cerkve. Na Dunaju in v okolišču zidajo točasno šest novih cerkva. Eno je dal postaviti tovarnar Štefan Esders, eno zidajo karmeličani, eno redemptoristi, eno bode sezidal jubilejni odbor v družbi z nekim dobrotnikom.

Največji mozaik iz stare dobe so zasledili v Ogleju. Površina najdenih mozaiških podob meri 4000 kvadratnih metrov. Manjši del, ki so ga že odkrili, se nahaja pod tlakom cerkvene lope ob vhodu, druge večje skupine so pa na južnem in zahodnem delu velike bazilike.

Romanje v Lurd se množi od leta do leta. Takoimenovanega narodnega romanja se je udeležilo toliko Francozov, da je bilo potrebno 35 posebnih vlakov. Bolniki so imeli svoj vlak; bilo jih je čez tisoč. Med tujimi romarji so vzbujali posebno pozornost Hrvati, ki so prišli tja v narodnih nošah; še bolj pa je ganila in mikala domačine njihova globoka pobožnost.

Škotsko sinodo so imeli v Brnu od 23. do 27. avgusta. Navzočih je bilo čez 500 duhovnikov.

Na Italijanskem kaj lepo napreduje združevanje katoličanov. V Turinu, Milanu, Genovi, Benetkah, Napolju in v drugih večjih mestih so se že otesli prostozidarskega in revolucionarnega jarma; pričakovati je, da izpodmaknejo tudi stolec židu Nathanu v Rimu.

Divjanje anarhistov pri zadnjih nemirih v Barceloni je bilo grozno; vendar so pa listi nekoliko pretiravali. Razdrtih je pa bilo devet samostanov, med njimi samostan brezmadežnega spočetja, mojstrska stavba v novogotskem slogu; dalje cerkev sv. Petra. Cerkev sv. Pavla so pa prebivalci v okolici rešili. Deloma pa je bilo poškodovanih 37 cerkvenih ali samostanskih poslopij.

»Mrtva« roka. Dunajski Rothschild in njegova rodovina premore 11 milijard in 116 $\frac{1}{2}$ mi-

lijona kron. Če bi se vsa ta svotica obrestovala s štirimi odstotki, bi imel Rothschild vsako leto 440 milijonov kron dohodkov. Ubogi židovski bankir bi »zaslužil« potemtakem vsaki dan 1,200.000, vsako uro 50.000 in vsako minuto 833 kron. V resnici so pa njegovi zaslužki večji.

Premoženje katoliške Cerkve v Avstriji znaša pa 813 $\frac{1}{2}$ milijona. S tem se vzdržuje 30.000 redovnih in 14.228 svetnih duhovnikov, vse cerkve, župnije, samostani, bolnišnice, razne šole in naprave za mladino itd.

Koliko vpitja je dannadan po židovskih in požidovljenih časopisih radi ogromnega (?) premoženja »mrtve« roke! Če pa pomislimo, da mora katoliška Cerkev vzdrževati stotisoče, če pomislimo, koliko je že Cerkev storila na vseh krajih na polju znanosti, vede, umetnosti, dobrotelnosti, potem moramo priznati, da je zelo živa roka. Kaj pa ima svet od velikega židovskega kapitala?... Če torej liberalni, židovski in svobodomiseln listi pišejo in kriče o mrtvi roki, naj se vsaj obrnejo na pravi naslov!

Katoliška zavest. Veličastnega spreveda na čast Najsvetejšemu o priliki evharistiškega kongresa v Kolinu se je udeležilo do 70.000 vernih katoličanov, ki niso prišli zato od blizu in daleč, da bi se skazovali, ampak da bi se poklonili Zveličarju, da bi pokazali katoliško močnatost in prepričanje. Povečini so imeli udeleženci vseh slojev molek v roki, pa so ga tudi rabili. — V mestu Trnovo na Ogrskem imajo vsako leto na praznik Srca Jezusovega velik shod, ki se konča s sprevedom. Letos so cenili število navzočih do 60.000. Poprej so bili med romarji večinoma Slovaki, letos so se pa pridružili tudi Ogrji.

V Jeruzalemu bodo posvetili 17. aprila leta 1910. novo cerkev Marijinega obiskanja, ki jo zidajo nemški katoličani. Svetišče je že toliko dodelano, da se blišči na vrhu kupole znamenje odrešenja: Križ Kristusov.

25-letni jubilej škofovanja bodo obhajali sv. oče Pij X. dne 16. novembra. V Vatikanu pričakujejo za ta dan mnogo tujcev.

56. zborovanje nemških katoličanov v Breslavi. Katoliška zavest je tako prešinila katoličane na Nemškem, da jim je vsakoletno zborovanje postalo že nekaka potreba. Za letošnjo skupščino so si izvolili Breslavo daleč na vzhodu nemškega cesarstva, na jezikovni meji. Prav vsled te okoliščine in pa vsled evharistiškega kongresa v Kolínu ni bilo pričakovati v Breslavi tolike udeležbe. Kljub temu pa so našli pri sprevedu dne 29. avgusta 26.000 katoliških moških in mladeničev. Veliko je bilo Poljakov, ki so jih živahno pozdravljali. Kar je posebno vleklo in zanimalo pri tem obhodu, — to so bile združene mladeniške zveze!

Češki katoliški shod v Kraljevem Gradcu. Dne 29. avgusta so se zbrali katoličani češke narodnosti na 5. češkem katoliškem shodu. Koliko zanimanja kažejo naši češki bratje za razvoj katoličanstva, izpričuje že prvo zborovanje na tem shodu, pri katerem je bilo moč pozdraviti kar 14.000 vnetih in zavednih katoličanov. To število se je pozneje še izdatno pomnožilo. Razpravljalo se je o vseh časovnih potrebah, posebno temeljito in živahno pa o dobrem tisku.

Ogrski katoliški shod je bil letos 30. avgusta v Szegedinu. Nalašč za ta shod prirejena lopa za 6000 ljudi je bila premajhna, da bi bili vsi udeležniki navzoči pri zborovanjih. Ob sklepu zborovanja je bila velikanska evharistiška procesija.

Stotnik Titi Rossinetti pl. Arzignano — redovnik. Te dni je storil slovesne redovne obljube bivši stotnik italijanskega 81. pehotnega polka. Ko je že služil 25 let pri vojaki, se je poslovil od svetnega stanu ter stopil v samostan Kamaldulencev blizu Padove z imenom frater Atanazij. Čudna so pota božje previdnosti. Med svetom plemenitnik Rossinetti ni našel sreče in miru — dobil ga je gotovo v samostanski tihoti, kjer je po petih letih bivanja storil sedaj slovesne obljube.

Katoliški shod v Avstraliji. Pretečeni mesec so imeli katoličani v Avstraliji tretji katoliški shod. Prvi je bil leta 1900., drugi pa leta 1904. Pri tej priliki je bil blagoslovljen veliki samostan sv. Kolumbana, kardinal Morom pa je praznoval srebrni jubilej.

Po domovini.

Naš tabor narašča. Živimo v času shodov in zborovanj. Vselej se veselimo, kadarkoli se zdru-

žujejo Slovenci z dobrimi in plemenitimi nameni. Najbolj pa nas je zadovoljilo v zadnjem času zborovanje katoliških dijakov v Ljubljani in pa veliki shod krščanskega učiteljstva na Brezjah. Pisali smo že veliko v našem listu in skušali pojasniti slovenskim staršem, v kolikih nevarnostih se nahajajo danes naši dijaki po mestih, kjer jih skuša zapeljivi svet zapeljati v grešne zanke s svojim grdim časopisjem, s smešenjem vsega, kar je krščansko. Lahkomiselnost mladine, slaba tovarišija, mrzli in mlačni, dostikrat pa celo brezverni profesorji: vse to so tiste pečine, ob katerih se, žal, prepogostokrat razbije poštenost in vernost našega dijaštva. — Veliko zborovanje, ki so ga imeli slovenski katoliški dijaki v Ljubljani 30., 31. avgusta in 1. septembra, nam je porok, da se slovensko dijaštvo v ogromnem številu drži trdno krščanskih načel, da se ne sramuje katoliškega imena, da hoče s poštenostjo, pridnostjo in delom doseči trdno stališče med ljudstvom, ki je zanj navdušeno in ki hoče zanj enkrat delovati. Bog blagoslovi te naše dijake, Bog daj stanovitnost!

Na Brezjah pa so se zbrali zastopniki slovenskega učiteljstva dne 2. septembra. Tudi ta shod, ki je bil zelo številno obiskan, je slovenskemu ljudstvu v veliko tolažbo; saj vemo, kaj in koliko hudega lahko stori v župniji slab, brezbožen učitelj. Kakršen vzgolitelj — taka mladina. Sčasom — tako upamo — bomo imeli v krščanskem taboru večinoma vse učiteljstvo z malimi izjemami. Bog daj!

Duhovske izpremembe v ljubljanski škofiji. Za kanonika novomeškega kapitlja je imenovan tržiški župnik č. g. Frančišek Špendal. Č. g. dr. I. Sever, kapelan v Vipavi je dobil službo vojnega kurata pri c. in kr. mornarici v Pulju. Č. g. dr. C. Azman, bivši gojenec zavoda Germanika v Rimu, pride za kateheta na novomeško gimnazijo. — Umrl je 3. septembra v Križu pri Litiji č. g. K. Miklavčič, vpokojeni župnik tržaške škofije. Služboval je več let v Istri, kjer je imel veliko bojov z nasprotniki. Nakopal si je bolezen, ki ga je mučila dolgo vrsto let. Bil je izreden talent, a bolezen ga je ovirala, da ga ni mogel izrabiti. Večni mir! — V pokoj je stopil č. g. msgr. Anton Zupančič, profesor bogoslovja v Ljubljani; na njegovo mesto je imenovan č. g. dr. Fr. Ušeničnik, rektor zavoda sv. Stanislava v Št. Vidu. — Za župnijo Komenda je prezentiran č. g. Val. Bernik, župnik v Homcu.

Duhovske vesti iz mariborske škofije: Nastavljeni so kot kapelani gg.: Franc Rop v Re-

čici, Anton Kuhar v Središču, Franc Rampre pri Sv. Vidu blizu Grobelnega, Fr. Kren pri Sv. Antonu v Slovenskih goricah, Peter Pavlič pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah. — Prestavljeni so: Anton Tkavc iz Ljutomera v Maribor (kot korni vikar), Janez Širec iz Stoperc v Leskovec, Jožef Toplak iz Središča v Ljutomer (kot II. kapelan). — V začasni pokoj sta stopila zaradi bolezni: Ferdinand Ciuha in Franc Lovrenko.

Izpremembe v tržaški škofiji. Monsignor Peter Flego je imenovan za dekana tržaškega okrožja. Mnogoč. g. Anton Košir, dosedaj župnik v Tinjanu, je bil dne 23. t. m. kanonično umeščen na župnijo Kontovel; istega dne je bil č. g. Ivan Zalokar umeščen na župnijo Gročana. V Osp je prišel za župnega upravitelja č. g. Gabriel Piščanc, dosedaj kapelan v Škedenju; ob enem bo ekskurendo oskrboval Plavje. Č. g. Jožef Volk je prišel iz Ivoline za kapelana v Škedenj. Na njegovo mesto je prišel za kapelana v Dolino č. g. novomašnik Julij Rutar. Č. g. Jožef Križman, dosedaj kapelan v Rojanu, je imenovan za župnega upravitelja v Tinjanu. Č. g. novomašnik Frančišek Bonač, pride za kaplana v Rojan. Č. g. Gabrielič Ivan pojde iz Kastva za župnega upravitelja v S. Lorenzo in Daila. Maksimilijan Visentin je imenovan za drugega kooperatorja v Izoli. — Umrli je v ljubljanskem Leonišču č. g. msgr. Peter Martelanz, župnik v Trstu.

Duhovske izpremembe na Goriškem. Č. g. A. Sok je prišel za administratorja v Jageršče, na njegovo mesto v Dol. Tribuši je imenovan č. g. J. Kos, kapelan v Cerknem; v Cerkno je prestavljen č. g. J. Vodopivec, iz Črnič, na njegovo mesto je prišel novomašnik č. g. Al. Majcen. — Umrli je č. g. Al. Črtanc, kurat v Šajini pri Barbanu. Rajni je bil rojen v Ljubljani in posvečen za mašnika kot frančiškan P. Alkantara. N. v m. p.!

Spremembe v frančiškanski provinciji svetega Križa. — Ljubljana: P. Jeronim Knoblecher, kurat v kaznilnici in organist. P. Gratus Kostanjšek, subsidijarij in katehet. — Sv. Gora: P. Konstantin Luser, gvardijan, P. Oton Kocjan. — Novo mesto: P. Gothard Podgoršek, gvardijan, P. Krizostom Wester, učitelj. — Kamnik: P. Feliks Tavčar, P. Hermagora Gnidovec. — Pazin: P. Fulgencij Trafela, P. Krizogon Tišler. — Nazarjet: P. Franc Ambrož, P. Norbert Sušnik. — Brežice: P. Dijonizij Dušej. — Maribor: P. Ciprijan Napast, subsidijarij. — Brezje: P. Kerubin Tušek, P. Maks Brelih. — Vič: P. Ferdinand Zajec, organist. P. Teodor Tavčar, kaplan.

Izpremembe pri čč. oo. kapucinih: Dne 24. avgusta se je v kapucinskem samostanu v Celju vršil provincijalni kapitel; v drugič je bil izvoljen za provincijala P. Donat Zupančič. Definitorji so: P. Sig. Wagner, P. Zeno Lezno, P. Linus Prah, P. Gothard Burtscher. — Izpremembe po samostanih: V Celju je imenovan za gvardijana P. Ladislav Hazemali; dosednji gvardijan P. Karol Kemperle ostane v Celju kot vikar. V Gorici je postal gvardijan P. Linus Prah; P. Janez Ažbe, dosednji gvardijan v Gorici, ostane istotam kot vikar. V Sv. Križ na Vipavsko pride za gvardijana P. Jeronim Štreminger, dosedaj gvardijan v Schwanbergu; P. Otokar Cejan, dosednji gvardijan križki, pojde za gvardijana v Celovec. V Lipnici je imenovan gvardijanom P. Albin Fetzl; P. Kerubin ostane istotam kot vikar. V Schwanbergu je gvardijan P. Hubert Madlener. V Wolfsbergu P. Henrik Putrih, dosedaj vikar v Hartbergu. — Prestavljeni so: P. Ludvik Rantaša iz Krškega v Irdning za lektorja. P. Kamil Požar od Sv. Križa na Vipavskem v Krško. P. Bonaventura Savec iz Škofje Loke v Sv. Križ. P. Erhard Pečar iz Celovca v Škofjo Loko; tje pride tudi P. Filip Semlič iz Wolfsberga.

Družba treznosti na Dobrovi, ki je bila ob novem letu 1909 ustanovljena oziroma prenovljena, je imela na nedeljo po sv. Janezu Krstn. svoj praznik. Družbeni člani, kojih lepo število je prejelo ta dan sv. zakramente, so storili, nekateri po sv. maši, drugi po litanijah svojo obljubo, da ne bodo za dobo enega leta pili nikaškega žganja, druge vpijanljive pijače pa le zmerno, in ne vsaki dan. Družbeni voditelj je slehernega poklical po imenu in se tako prepričal, da je od 90 ob, oziroma po novem letu vpisanih članov ostalo zvestih 67 in sicer 21 moških, 46 žensk. Od teh je šest abstincentov in šest abstinentk, drugi pa so zmerni.

Na Dobrovi je bilo 18. julija t. l. prvo sv. obhajilo. Prvoobhajanci, 35 po številu, so bili, razven ene deklice, vsi sprejeti v družbo treznosti ter so popoldne pred litanijami, pred tabernakelnom po primernem govoru storili vpričo vsega zbranega ljudstva svojo obljubo. Govornik je med drugim izvajal, da naj bi za veliko milost prvega sv. obhajila otroci se hvaležne izkazali Jezusu. Najbolje pa bodo to storili, če mu pomagajo pri reševanju duš. In ker ravno alkohol največ duš pogubi, zato naj otroci pristopijo družbi treznosti, in naj s svojim zgledom pokažejo, da je mogoče živeti tudi brez alkohola.

Notranjci na Brezjah. Čudno so gledali 6. t. m. Ljubljanci, ko so videli cele vrste ljudi, zvečine dekleta, hiteti po ulicah ljubljanskih. »Odkod ste?« so nas povpraševali in zvedeli, da smo Notranjci, ki smo bili pri Mariji Pomagaj na Brezjah. — Da, k Mariji na Brezje, to je bila že dolgo časa vroča želja dekliških Marijinih družb v trnovski in postojnski dekaniji — in 5. septembra letos se je mnogim izpolnila. Dva dolga posebna vlaka, drug za drugim, vozila sta nad 2000 častivcev Marijinih iz obeh dekanij in nekaterih sosednih istrskih župnij.

To vam je bilo nedolžnega veselja že na potu od doma. Komaj smo nastopili pot, že so se oglasile Marijine pesmi, ki niso hotele ponehati niti za trenutek. Čuli smo mnogo izbornih pevskih skupin. Kakor da bi doma pustili vse skrbi, vse hudo tega življenja, tako srečne, brezskrbne smo se počutili že na potu, v veseli nadi, da bomo kmalu videli slovenski Lurd.

Pozno v noč smo dospeli na postajo Otoče; ura je že šla na 10. Skrbelo je nas vodnike, kako bomo ljudi zvrstili v procesijo, da se ne bomo preveč zakasnili. Toda komaj smo zapustili kolodvor, že so začeli božjepotniki užigati lučke — in predno si mogel misliti, že so bili sprednji pri mostu. Vsem je utripalo srce od veselja in radosti, ko smo zrlí to veličastno procesijo, katero je v temni noči obsvetljevalo nebroj vžganih lučic. Zdelo se je, kakor da se pomikamo v drug, lepši svet. Tu si čul petje, tam molitev. Tu litanije, tam zopet rožni venec, opletan s svetimi popevkami. Kmalu so nas pozdravili premili zvonovi, ki so še bolj vneli naša srca v gorečem hrepenanju in svetem veselju. Iz temine je vstala pred nami veličastna cerkev na Brezjah, vsa obsvetljena, na široko je lila silna svetloba iz nje. Stopili smo v cerkev. Večina pač šele prvič.

»Bodi nam pozdravljena!« ta pesem se je odtrgala vsem iz srca, ko smo pozdravili podobo Milosti polne. — Ko so vsi že dospeli in do zadnjega kotička napolnili prostrano cerkev, pozdravil je vse v izbranih besedah g. kaplan iz Slavine.

Ker je večina že doma opravila sv. spoved, so lahko opravili še ostali drugo jutro spoved; obhajalo pa se je skoro do zadnjega.

Ob 9. uri je bila slovesna pridiga in sveta maša. Veljala je vsem. In kdor jo je slišal, ne bo je nikoli pozabil. Saj je izborni govornik gospod župnik iz Jelšan v najlepših, pa tudi najkrepkejših potezih nam vsem pokazal v Mariji naš vzor in našo pomočnico. Razložil je na krat-

ko ves vzvišeni namen Marijinih družb in pozival dekleta k češčenju Matere Božje, v bran svete vere, k napredku v čednostih. — Naj bi tudi pričujoče žene nikoli ne pozabile naukov, ki so jih čule sebi v tolažbo in korist, pa tudi možu in otrokom. Po Mariji boste zmagovalke v vseh težavah in bridkostih. — In možje, o da bi tudi ti obdržali, kar se jim je reklo, da bi po Marijinem zgledu premagali vsak strah pred ljudmi, pretrgali vsako zvezo s sovražniki svete vere in z vsemi onimi, ki blatijo češčenje Matere Božje, ki se norčujejo iz nas, ko smo tu pri Materi Božji. Pri sv. maši, katero je daroval ob asistenci čč. oo. frančiškanov č. g. trnovski dekan, peli so izborni domači pevci. Le prehitro je prišel čas, da smo se morali posloviti od Marije.

V Ljubljani smo imeli skoro tri ure odmora. Zamogli smo si ogledati cerkve in druge zanimivosti. Mnogi še niso bili nikdar v Ljubljani. Kako so se divili lepim cerkvam, in če le mogoče, pomolili so pred vsemi oltarji, kakor imajo Notranjci lepo navado. Dekleta pa so manifestirala po mestu s trakovi in svetinjami — v jezo in na kljub onim, ki so mislili prejšnji dan — manifestirati s svobodno mislijo (neumnostjo, bi raje rekli!). Bil je kakor nalašč ta pojav daljnih notranjskih romarjev v beli Ljubljani, kjer je dan poprej nekaj izgubljenih sinov vernega slovenskega ljudstva hotelo proslaviti — sebe.

Končno bodi izrečena zahvala obema čč. gg. govornikoma, vsem čč. oo. frančiškanom za njihov trud in pomoč, zlasti pa preč. g. A. Abramcu, kuratu v Št. Petru, ki je izpolnil vsem srčno željo, ter s toliko skrbjo in požrtvovalnostjo, kakor vnemo vodil vse romarje na Brezje.

Umrl je 21. avgusta v Ljubljani goriški bogoslovec Alojzij Tavželj. Pogreb se je vršil ob lepo številni udeležbi v nedeljo, 22. avgusta. Tovariše bogoslovce za tržaško škofijo sta zastopala bogoslovca V. Mihelič in A. Nartnik, ki sta obenem azištila; bogoslovce goriške nadškofije sta zastopala bogoslovca V. Bele in A. Filipič. — Vsi, ki so pokojnika poznali, so ga s težkim srcem spremljali k zadnjemu počitku; bil je nadebuden, vedno lako vesel in živahen mladenič. N. v m. p.!

† **Župnik Stanko Peharc.** Naj mu tudi »Bogoljub« postavi mal spomenik našemu blagemu gospodu župniku. Bil je vedno mož na svojem mestu. Zlasti ga je dičila njegova točnost, delavnost, skromnost in potrpežljivost. Koliko se je trudil pokojni gospod župnik za olepšavo male naše župne cerkve! Preskrbel ji je lep kamenit

tlak, za pozimi tudi lesenega, cerkev je dal vso preslikati. Kaka lepota cerkvi je pa krasen lestenc, ki ga je dobila župna cerkev po njegovem prizadevanju. Koliko je žrtvoval za mašniško obleko in oltarne prte! Vsak se mora kar zavzeti v okusno okrašeni cerkvici. In vse to je zasluga pokojnega gospoda župnika.

Če mu je pa bila lepa vnanost tako ljuba, koliko bolj je plemeniti pokojni gospod župnik skrbel za povzdigo dušnega razvoja svojih župljanov. Vpeljal je redno vsakdanjo sv. mašo, večernice ob sobotah in drugih predprazniških dneh. Njegova zasluga je, da imamo tretji red, da se obhaja v naši župni cerkvi vsako leto porcijunkola za vse ljudi. Kako vesten in priden je bil kot spovednik!

Vendar še vse to ni zadostovalo blagemu gospodu župniku. Njegova gorečnost je segala še dalje. Deloval je toliko časa, da se je ustanovila ljudska knjižnica, ki se sedaj po svojem vrlem ustanovniku imenuje »Stanko Peharčeva javna knjižnica«. In še ni miroval. Osnovel je katoliško slovensko izobraževalno društvo, ki se v kratkih mesecih svojega obstanka vrlo dobro razvija. Bil je vseskozi plemenit, nesebičen značaj, kojega bistri duh bi še obilo dobrega storil v blagor župljanov, da ga ni ljubi Bog tako naglo iztrgal iz naše srede.

Uživaj dobri gospod Stanko sedaj nebeško plačilo, za katerega si se tukaj tako vstrajno boril. Tvoja lepa, čeprav nagla smrt, je bila pravi odsvit Tvojega vzglednega življenja. Tvoja dela in blagi duh Tvoj nam ostane, dobri gospod župnik, v vednem spominu.

Iz Moravč. Ni še bilo dneva, ki bi ga bili Moravčani težje pričakovali kakor dneva, ko dobimo nove zvonove. V četrtek, 2. septembra, popoldne je napolnila prostorni moravški trg velikanska množica, mladi in venci so pričali, da se vrši nekaj izrednega. Kar zagrmijo streli, slovesno pritrkavanje zvonov se razlega; takrat pa pridrdrajo bogato okrašeni vozovi z novimi zvonovi. Farni zvonovi vnovič zadonijo, orglje zaore in ljudstvo je polno radostnega navdušenja. — Imamo res krasne nove zvonove. Veliki zvon tehta 52 starih stotov, z napisom: Štiri zvonove oskrbeli moravški župljani s prostovoljnimi darovi l. 1909. Drugi zvon tehta 28 starih stotov z napisom: Klič nas k sebi, o naša nebeška Mati Marija! Tretji zvon tehta 18 starih stotov z napisom: Vabi nas k presvetemu Srcu Jezusovemu! Četrty zvon tehta 12 starih stotov z napisom: Naši nebeški zavetniki, prosite za

nas! Zvonovi veljajo okrog 20.000 kron in je velika večina svote že pokrita. — Desetletnico svojega obstanka obhaja letos naša Marijina družba. Na belo nedeljo 1909 je minilo deset let, kar je bila kanonično ustanovljena. Danes šteje dekliška Marijina družba že 400, mladeniška nekaj čez 50 članov. V spomin desetletnice oskrbi Marijina družba v družbeni kapelici lurske Matere božje dve krasni svetilnici. Gotovo bo Marija vesela lepega darila. — Družba treznosti se v moravški dolini lepo razvila. Ustanovljena lansko jesen, šteje blizu 300 članov. — V nedeljo, 22. avgusta, se je vršila v naši farni cerkvi izredna slavnost: blagoslovljenje križevega pota. Stare, a še vedno lepe Lauerjeve slike so se lepo osnažile in kar je bilo pokvarjeno, se je popravilo. Oskrbeli so se bogato rezljani, pozlačeni okvirji in zelo krasni križi in svečniki. Postaje so s križi skoraj dva metra visoke, pravi kras naši visoki cerkvi. Vse skupaj velja čez 4000 kron, kar je že večina pokrito s prostovoljnimi darovi. Tri četrt na deset so zapeli slovesno zvonovi, iz župnišča v farno cerkev se je pomikal spreved: mladeniči Marijine družbe so nesli postaje v slovesni procesiji v cerkev, kjer se je vršil blagoslov. Križev pot je blagoslovil generalni definitor č. g. o. Konstantin Luser iz Kamnika. Brez dvoma ostane lepa slavnost v neizbrisnem spominu.

V molitev se priporočajo:

Javne zadeve: Deželnozborske volitve na Goriškem. — Apostolstvo sv. Cirila in Metoda: spreobrnenje razkolnikov. — Katoliško gibanje med Hrvati. — Edinost avstrijskih katoličanov. — Boj zoper pijančevanje. — Rafaelova družba; skrb za izseljence. — Mladina po mestih. — Razširjenje sv. vere, misijoni. — Vse želje in nameni sv. očeta.

Zasebne zadeve: Po krivici preganjana oseba. — Neka mlačna župnija. — Neka pripravljajoča se Marijina družba. — M. J. iz Št. za dosego zaželenega stanja in pomoč v stiski in potrebi. — Neki brat, da bi se odvadil kletvine in pijančevanja. — Neka dekleta za nujno pomoč v važni zadevi. — Vse že priporočene pa še ne izpolnjene prošnje.

Dva vzorna mladinska shoda na Štajarskem.

Za poživljenje verske pa tudi narodne zavesti na Slovenskem si je priborilo ogromnih zaslug naše krasno mladinsko gibanje, ki ga najlepše pospešujejo Marijine družbe in izobraževalna društva, posebno še njih odseki: mladeniške in dekleške zveze. Veliki shodi so vsako leto jasna slika notranjega dela teh obeh za slovenski narod prevažnih organizacij. Edino pravo in trajno podlago ima mladinsko delo tam, kjer temelji na Marijinih družbah, zato pa so mladinski shodi tam najlepši, kjer cvetó Marijine družbe. Mladina, polna duha Marijinega, blage volje vsprejema nauke in navodila, jih ohranjuje v srcu pa tudi izvršuje. Na takih shodih ni praznega govorjenja, malopomembnih pozdravov, na njih ne govoré le naši voditelji, temveč nastopa mladina tudi sama. Kar se na njih govori, je vse pomenljivo. V naslednjem podamo opis dveh vzornih mladinskih shodov na Štajarskem, z željo, da naj služita vsepovsod v posnemanje.

I. Mladeniški Marijin shod v Kostrivnici.

Na južni strani visokega Boča se razteza prijazna župnija Matere božje v Kostrivnici. Okrog leta 1750. je prinesel nek duhovnik sliko čenstohovske Matere božje s Poljskega. Nekaj let se je častila v župnijski cerkvi sv. Lenarta. Ker so od vseh strani romali ljudje, da jo počasté, so Kostrivčani v letih 1766—1768 pozidali njej v čast veliko sedanjo župnijsko cerkev in leta 1768. se je

omenjena slika Marijina slovesno prenesla v novo cerkev, ki je postala obenem župnijska. Po nje izvoru pa so ljudje imenovali Marijo: poljsko Mater božjo. Dandanes so romanja v Kostrivnico večinoma prenehala — le dvakrat v letu še pride večje število romarjev. Zato pa je bilo s tem večjim veseljem sprejeto romanje mladeničev iz šmarske in rogaške ter deloma slovnjebistriške dekanije, ki so tukaj v nedeljo dne 5. septembra obhajali svoj krasni mladeniški Marijin shod.

Kostrivnica je mlade romarje lepo sprejela. V bližini cerkve je stal slavalok z napisom:

Pozdravljeni srčno bodite
Najboljši naroda sinovi!
Bog pot vam semkaj blagoslovi,
Vi se Mariji posvetite!

Pred glavnim vhodom v cerkev pa je stal slavalok z napisom:

Pozdravljamo Marija Te
Mladenči iz srca,
Za Te gorí nam vsem srce,
O ljubljena Gospa!

Nadalje so mladeniče pozdravljale mnoge zastave, streljanje in godba. Iz Šmarja, Sv. Petra na Medvedovem Selu in od Sv. Križa tik Slatine so prišli mladeniči Marijine družbe v procesijah z dušnimi pastirji. Kako lepo so jim dičile prsi svetinje Marijine!

Ob 10. uri se je vršila slovesna služba božja. Cerkev je bila natlačeno polna. Pridi-

goval je župnik Gomilšek. Predmet pridigi je bil: Mladenci! Marija vam je 1. najboljša mati, vi njej bodite dobri sinovi. 2. Marija vam je najlepši zgled življenja, vi bodite nje zvesti posnemovalci. 3. Marija je vaša gospa in vzpodbujevalka, vi njej bodite pokorni podložniki. Govornik je pojasnil trojni namen Marijinih družb: Marijino češčenje, lastno posvečenje in apostolsko delovanje in je vnel mladence za družbo Marijino in sploh za Marijo.

Po sv. maši domačega župnika Višnarja smo se po okrepčilu ob 1. uri zbrali k telovadbi mariborskih Orlov, ki so jako povzdignili shod z lepim obnašanjem in s spretno telovadbo. Bilo jih je veselje gledati, in mladeniči so bili izredno zadovoljni, da so videli in spoznali naše Orle.

Po telovadbi smo se zbrali pod okrašenim župnikovim kozolcem, ki so ga lepšali trije pomenljivi napisi:

Mladenič, če ljubiš Marijo
In čuvaš nedolžno srce,
Veseli se največje si staršev,
Ponos si slovenske zemlje.

* * *

Bog te živi, četa mlada,
Naše domovine nada!

* * *

Telesna čilost in dušna krepost
Naj dičita vsikdar našo mladost!

Mladeniško zborovanje, ki je trajalo dobri dve uri, otvori in vodi župnik Gomilšek. Pod kozolcem so bili mladeniči, zunaj okrog njega pa vse polno ljudstva. Prvi pozdravlja shod Zarjan Arnšek v imenu naše katoliške vseučiliščne mladine. V imenu Slovenske katoliške dijaške zveze lepo povdarja abiturijent Rezman: Največja moč naša na Štajarskem so naši mladeniči z odločnimi in jasnimi cilji v verskem in narodnem oziru. Take cilje imejte tudi v bodoče. Proč s sramežljivostjo v verskem oziru! Ne sramujte se častiti Boga in Marijo, ne sramujte se poklekovati. Ne sramujte se pa tudi svojega materinega jezika in naroda slovenskega!

Ogrizek Fr. govori v imenu domače Marijine družbe: Le v družbah Marijinih se

bomo obvarovali vseh mladostnih nevarnosti, le kot sinovi Marijini bomo osrečili sebe in narod, ker

Mladenič le Mariji vdan,
Je vrl Slovenec, vrl kristjan.

Ogrizek Jak. pravi v imenu domačega bralnega društva: Česa Slovenci posebno potrebujemo? Mož mi potrebujemo, mož značajnih, mož jeklenih v verskem in narodnem prepričanju. Taki postanemo, ako bomo prav porabljali mladeniška leta in se vsestranski izobraževali. Šiška govori v imenu Orlov: Z veseljem smo prišli sem k Mariji in še bomo prihajali, ker je tukaj tako lepo. Danes pa vas hočemo navdušiti za našo vojsko, ki naj podira stavbe domačih in tujih sovražnikov našega naroda. Ta vojska so Orli. Gobec Mih. (Sladkagora) bodri k složnemu delovanju, zakaj

Kdor je sam, lahko ga vsak zatira,
Če sam je, pasti mora še junak,
A kogar broj tovarišev podpira,
Pogum mu raste, dasi je šibak.

Poljanec Štef. (Poljčane) povdarja pomen agitacije za našo stvar. Turin A. (Studenice) kliče tovarišem: Slovenski fant toliko velja, kolikor prave izobrazbe ima. Zidar (Šmarje) poroča o delovanju šmarske mladeniške zveze. Šut (Maribor) priporoča, kako naj gojimo moštvo v naših vrstah. Vehovar Fr. (Gradec) v imenu društva »Kres« izreka željo, naj bi slovenski mladeniči v Gradcu pristopali le k temu društvu. Hajnšek Fr. (Rogatec) pravi: Skrbeti moramo za brate, jih odvrčevati od hudega in vsodbujati k dobremu. Z lepim zgledom moramo doseči, da tovariši ne bodo ob službi božji stali zunaj cerkve, da ne bodo grdo govorili, odvrčevati jih moramo od izseljevanja na tuje, jih vnemati za kmečki stan in varovati liberalnih zapeljivcev.

Turk Jan. (Šmarje) deklamuje pesem: Turki na Slevici. Fajs Jože (Šmarje) opisuje, kako važno je nasproti mnogim sovražnikom obrambno delo za vero in narod, zlasti za naše obmejne kraje. Andrič Jož. (Sv. Peter na Medvedovem Selu) deklamuje pesem: Naš čolnič otmimo in Sekirnik Jan. (Sveti

Križ): Stražniku na meji slovenski. Gobec Ant. (Sv. Križ) navaja prednosti kmečkega stanu, naj bi se ga ne sramovali kmečki mladeniči. Smole Martin pozdravi shod v imenu Zibičanov. Kovačič Fr. (Sv. Peter na Medvedovem Selu) razpravlja, koliko škodo povzroča kmečkemu stanu izseljevanje na tuje in sicer v verskem in narodnem oziru. Drogenik Jernej (Sv. Peter) opisuje strahovitega grobokopa našega naroda, nesrečno pijančevanje, in pravi: Varujmo se, da ne postanemo pijanci, zlasti ne žganjepivci, odpravimo grdo razvado siljenja k pitju in čitajmo knjige in časopise, da spoznamo silnega sovražnika v alkoholu in se vnamemo za treznost. Brglez Jož. (Makole) kliče: Sezimo si danes bratski v roke in združeni branimo vero in jezik. Strašek Mat. (Sveta Ema) izreka zahvalo prirediteljem shoda. Dobnik Karol (Sladkagora) pravi: Kar smo začeli, moramo dovršiti. Zato neustrašeno naprej do našega vzvišenega cilja! Predsednik zaključi shod, želeč, naj bi mladeniči

telesno čili in dušno krepostni šli takoj na delo, da izvršijo krasna navodila shoda v svojo in narodovo srečo. Vmes so popevali križevski pevci.

Kdo naj popiše navdušenje, ki je vladalo na shodu? Kako ognjevito so govorili mnogi mladeniči! Koliko zdravih misli so razodeli v svojih govorih! Zato pa taki shodi morajo obroditi najboljše sadove.

Ob 4. uri mo pohiteli v cerkev. Po slovesnih večernicah je v svoji pridigi kaplan Sinko vzpodbujal mladeniče h krščanski značajnosti. Stanovitni naj bi bili v pravem prepričanju, posebno v verskem, naj bi se učili značajnosti od Marije, ki daje najlepši zgled samozatajevanja, neobhodno potrebne človeku, kateri hoče biti pravi značaj.

Priporočivši se varstvu poljske Matere božje so mladeniči odhajali v procesijah. Ko so izmolili del rožnega venca, pa so se razgovarjali o vtiskih krasnega shoda. polni navdušenja za bodoče delo.

(Dalje.)

Mladeničem, ki morajo iti v vojake.

Ljubljeni mladeniči! Te vrstice sem namenil vam, ki ste poklicani letos k vojakom. Zlasti pa vsem vam sinovom Marije! Želim, da bi vam bilo to kot nekako vodilo, ki naj da bi vas ohranilo dobre in zveste otroke Marije! Prosim vas pa, da bi dali to tudi tistim prebrati, ki navadno »Bogoljuba« ne berejo!

Kar pišem, pišem iz lastne skušnje.

Hitrih korakov se približuje trenutek, dragi mladeniči, ko se vam bo treba posloviti od ljubih starišev, bratov, sester in prijateljev; ločiti se od domačega kraja, od domače cerkve, od tiste hiše božje, v kateri ste prisegli in obljubili biti zvesti vojaki Kristusovi.

Kajne, dragi mladeniči, ob spominu na to vam in vašim starišem porosijo oči britke solze! Rad verjamem, zakaj z mano je bilo ravno tako; rečem pa tudi, da ta strah ni brez vzroka. S tem pa ne trdim, da radi ločitve ali zaradi neznanih vam težkih vojaških dolžnosti, temveč zaradi tega, kar se

žalibog mnogokrat zgodi, da mladeniča, izročenega k vojakom, krasi beli šopek, lepih, jasnih, nedolžnih oči in zalega lica. Spremljan je od svojega angelja varuha, v srcu poln žive vere in goreče ljubezni do Jezusa ter do svoje nebeške Matere Marije, katera se z veseljem obrača na njega. To je res nekaj nebeško lepega!

Pa pogledjmo našega mladeniča, ko se vrača od vojakov! Kaj je ž njim? Ali se sedaj veselijo njegovega prihoda njegovi stariši, bratje, sestre in prijatelji? Ali sedaj krasi našega mladeniča beli šopek? Se-li sedaj bliščijo tiste nedolžne oči, kakor pri odhodu? Ga-li sedaj spremlja njegov angel varuh? Je-li v njegovem srcu tista živa vera, tista goreča ljubezen do Jezusa in Marije? Se-li sedaj Marija ozira z dopadanjem na njega?

Žalibog, da je mnogokrat ravno nasprotno. Njegovi stariši, bratje, sestre in prijatelji se ga skoraj sramujejo, niso ga veseli.

Beli šopek je izginil, oči, prej bliščeče, so sedaj mrtve, lica, prej lepo rudeča, so sedaj bleda. In kdo je sedaj njegov tovariš? Ne imenujem ga, ker ni »Bogoljubov« prijatelj. In njegovo srce, koga ljubi? Ali Jezusa in Marijo? O kaj še, sramuje se jih. In kaj je z tisto živo vero? tisto gorečo ljubeznijo? Oh, vse je zginilo, vse usahnilo. — In Marija, njegova dobra Mati, kako tožno se ozira na svojega zgubljenega otroka, katerega je tako ljubila.

To je tisto, dragi mladenič, kar napolnjuje vam in vašim starišem, bratom, sestram in prijateljem srce z žalostjo in oči s solzami.

Da bi se pa tudi vam kaj takega ne zgodilo, vam hočem navesti za zgled nekega mladeniča, ki sem ga sam dobro poznal in kateri je bil moj velik prijatelj pri vojaki, da ga boste posnemali.

Bil je goreč ud in zvest sin Marijin. V Marijino družbo je vstopil takoj, kakor hitro je bila v njegovem kraju ustanovljena. Bil je res prav vzgled vsem udom.

Prekmalu je prišel čas, ko je moral iti na vojaški nabor. Pa ne mislite, da je šel tako divje, kakor je v tistem kraju grda razvada — kričeč in tuleč, kakor divja zverina. Ne, marveč tiho in čisto sam. In smem trditi, da ni tisti dan pokusil niti kapljice opojne pijače.

Ko je bil potrjen, se ni jezil in preklinjal, ampak je tolažil svojo jokajočo mater, rekoč: »Saj brez božjega pripuščanja še las ne pade z naše glave«.

Ko se je približal mesec oktober, je odšel k vojakom. Dasiravno mu je ob ločitvi srce krvavelo, je vendar tolažil svojo žalujočo mater, rekoč: »Saj bo Marija tudi zaprejš moja Mati; saj me ona tudi pri vojaki ne bo zapustila«. In res ga je varovala očitno, kakor bomo videli iz naslednjih vrstic.

Kot vojaški novinec je imel že takoj prvi dan malo poskušnjo, namreč pri kosilu. Pa trdna volja vse premaga. Nemeneč se, kaj bodo tovariši rekli, se pobožno prekriža, zmoli tih Oče naš in Česčena Marija; ravno tako stori tudi po kosilu. Kmalu ga pričnejo tovariši zbadati in se mu posmehovati. Toda

on si misli: kakor se očitno kažem kot vojak cesarjev, ravno tako se hočem pokazati tudi očitno kot vojak Kristusov in Marijin. Lahko smem trditi, da ga ni bilo pri tisti stotnji vojaka, ki bi bil tako jasno in odločno pokazal svoje prepričanje, kakor on.

V začetku je imel veliko pretrpeti; toda, ko so videli tovariši, da stoji trdno kot hrast, so ga začeli spoštovati tako, da so se sramovali v njegovi navzočnosti nespodobno govoriti. Pozneje kot star vojak, ne več novinec, se je z vso gorečnostjo potegnil za čast božjo in Marijino. Mnogokrat je zavrnil kakkega nesramneža, tudi večkrat svoje predstojnike ki so se drznili pohujšljivo govoriti o Bogu, o Mariji in svetnikih, kar se, Bogu bodi potoženo, mnogokrat zgodi. Cel čas vojaškega službovanja ga ni bilo nikdar videti v slabi družbi ali v gostilni.

Poglejte tega mladeniča, Marijini sinovi, in vzemite si ga za zgled! Svarim vas in vas prosim, kadar vas bodo skušnjave ali sprijeti tovariši silili iti v to peklenko zbirališče, v slabe gostilne, spomnite se tedaj, da to ni hiša vaše dobre nebeške Matere; temveč je hiša očeta vse hudobije, goljufije in nesramnosti!

Vsako nedeljo in praznik je bil pri službi božji, razun kadar je bil službeno zadržan. Vsakih štirinajst dni je bil, včasih tudi vsaki teden, pri angeljski mizi, kar ni nekaj vsakdanjega pri vojaki.

Pa tudi ob počitnicah doma se ni nič sramoval pokazati, da je otrok Marijin; pri procesiji s svetim Rešnjim Telesom je šel z gorečo svečo v roki; šel je tudi z družbeno svetinjo na prsih, akoravno ni dovoljeno.

O kajne, kako veselje za Marijo in za družbene sobrate!

Splošno bodi povedano, da se ni nikdar sramoval, da je ud Marijine družbe. Mnogokrat je z veseljem rekel, da niso samo smeti v Marijini družbi.

Tudi vi se nikdar ne sramujte tega, kar je za vas čast! Saj bi bila to grda nezvestoba do vaše Matere! Ne sramujte se nikdar pokazati, da ste pravi kristjani; saj se še hudobneži ne sramujejo svojih ostudnih dejanj! Ako vam bi pa kdaj upadel pogum, se spom-

nite na besede, na obljube našega Gospoda Jezusa, ki pravi: »Kdor me bode spoznal pred svetom, tega bom tudi jaz spoznal pred svojim Očetom, ki je v nebesih«, — ob dnevu sodbe.

Res je, da bote mnogo zapeljivega videli in slišali toda ne ustrašite se tega! Vaša Mati vas bo varovala in vam bo stala vedno na strani.

O prostem času je bral dobri mladenič spodbudljive knjige in cerkvene časopise, kakor »Bogoljuba«, »Glasnik«, »Cvetje«, kar tudi vam prav močno priporočam, zakaj s tem bote sebi mnogo koristili, pa tudi marsikaterega tovariša obvarovali pred slabimi knjigami in časopisi.

Brez dela ni bil nikoli vedoč, da je lenoba mati vseh hudobij.

Igre se je skrbno varoval, dasiravno so ga tovariši na vso moč silili.

Imel je vedno najlepši red, kar je glavna stvar pri vojaki. Nikdar ni bil pri takomenovanem raportu zaradi kekega prestopka. Kadar je šel na sprehod (navadno je šel le v cerkev), šel je res spodbudljivo. Ni se oziral po oknih in vežah, kar je mnogim zelo nevarno in je tudi neolikano. Šel je navadno prav urno, ogibajoč se šumnih potov in ulic. Skrbno je pazil na svojega najnevarnejšega sovražnika, na svoje oči. Nikdar ni prosil dopusta za večerni in ponočni sprehod, na kar vas še posebno opozorim, da ga v tem natančno posnemate, in sicer vam samim v prid.

Bil je z vsem zadovoljen. Denar je znal vedno prav porabiti, nikdar ga ni po nepotrebnem razsipal. Tudi domačih ni nadlegoval za denar, kar drugi prav pogostokrat storé. Sin piše svojemu očetu tako milo, pa tako prekanjeno, da pošljeta oče in mati

krvavo zaslužene krajcarje sinu, ki jih pa en sam večer v družbi svojih tovarišev požene.

Duhovnike je vedno spoštoval in jim je vedno dolžno čast skazal. Bil je vedno vlučen in vesel, tako da so ga vsi zelo spoštovali in ga imenovali presrečnega. Pred vsem se je pa ogibal drugega spola, kakor strupene kače, vedoč, da je žena bila, ki je moža zapeljala in katera je bila že tolikim v padec!

Prosim vas in opominjam, da se tudi vi ogiblujete drugega spola, vedite, da niste močnejši, kot je bil Samson, ne modrejši, kot Salomon in ne svetejši, kot David. Ti so vsi padli; spominjajte se pregovora, ki pravi: Kdor nevarnost ljubi, v nevarnosti pogine! Zatorej bodite vedno čuječi. V skušnjavah vzdihnite k Mariji: O Gospa moja! O Mati moja! Spomni se, da sem Tvoj. Varuj me! brani me! kakor svojo last in posest!

Ko je potekel čas, se je vrnil nazaj k svojim, kjer živi sedaj prav zadovoljno in se z veseljem spominja na svoja srečna vojaška leta.

Tudi vi, dragi mladeniči, bodite zvesti sinovi Marijini in zvesti vojaki Kristusovi! Če imate trdno voljo, lahko se ohranite poštene tudi pri vojaki in se nazaj povrnete nepokvarjeni.

Ko bi bili pa kedaj tako nesrečni, da bi omagali in padli, nikar ne obupajte, ampak z vsem zaupanjem se zatecite k Mariji, pribežališču grešnikov, in zopet boste ozdravljeni. Mladeniči, bojujte se hrabro, da boste mogli enkrat reči s svetim Pavlom: Dobro sem se vojskoval, tek sem srečno dokončal. Sedaj mi je pa pripravljena krona pravice, katero mi bo dal pravični Sodnik ob dnevu sodbe.

Z vso ljubeznijo vas pozdravlja vaš prijatelj
Doslужen vojak.

Marijina roža.

(K desetletnici Marijine družbe v Moravčah.)

V rožnatem blesku kot vrtič kraljevi
letos moravška dolina blesti;
žarki tolažbe, radostni odmevi,
vroča zahvala k nebesom kipi.

Letos minilo je leto deseto,
kar je cvetlica priklila na dan;
cvetka Marije, pozdravljena vneta,
danes že cvet te odeva krasan.

Lepa si vsklila kot jutranja zarja,
jasna kot zvezda vrh sinjih gorā;
ni te premagala sila viharja,
ne hudobija, sovraštvo sveta.

Rasla si kvišku kot palma košata,
kakor cipresa sred rožnih gredic,
blagodišča, lepote bogata,
kakor kraljica vseh drugih cvetic.

Kvišku si dvigala rožna peresa,
kvišku, kjer večne je sreče sijaj,
k večnemu Solncu resnice, v nebesa,
k Materi milosti v blaženi raj.

Mati Marija pa z milim očesom
zrla iz raja je rožice kras,
»rasti o rožica proti nebesom!«
čul se z nebeške višave je glas.

»Rasti, razcvitaj se rožica moja,
širi se, bodi i drugim v zgled;
čista-kristalno obleka naj tvoja
dviga vrstnicam v nebesa pogled.«

Roke je svoje nad njo razprostrla
mati zemljanov, Kraljica višin,
svoje bogate zaklade odprla,
naj jih zalema ubogi trpin.

Takrat cvetica je v bujnih cvetovih
cvetje pognala iz mladih vrhov;
res, ni enake ji v drugih vrtovih.
materni vzdihnil jo je blagoslov.

Kdo je ta rožica — žar lepотиje,
v rajski krasoti nad druge žari?
Rožica zala je družba Marije,
v varstvu Marije čarobno cveti.

V slavo Brezmadežne bila vsajena,
vsadil jo je neumorni vrtnar;
v Njenem okrilju lesti razcvetena,
lepša kot jutranje zarije žar.

V Tvojem okrilju, o Mati deviška,
vedno naj cvetka ta žarno cveti,
družba mladeniška, družba dekliška,
naj Te na veke, Marija, časti!

J. U. Limbarski.

Shod Marijinih družb na Dunaju.

Početkom meseca septembra, ko bi imel biti sklican avstrijski katoliški shod, so se zbrali na Dunaju člani Marijinih družb za dvanedevno posvetovanje. Bilo je to zborovanje velikanska manifestacija, saj je bilo navzočih okrog 5000 kongreganistov. Veliko navdušenje je vladalo med njimi; sloveči govorniki so v ognjevitih govorih ne le utrdili odločnost in dobro voljo zborovalcev, ampak pokazali so tudi še razna nova pota, kjer naj bi člani razvili in udeležili svojo delavnost. Med sredstvi za poglobljenje verskega življenja se je povdarjalo posebno pogostno sveto obhajilo. Znani dunajski apostol P. Abel družbe Jezusove je priporočal posebno medsebojno ljubezen in spravljivost v kongregacijah, pa važnost skupnega svetega obhajila. — Župnik Knebel je govoril o delu Marijinih družb na zunaj, na socialnem polju in na polju milosrčnosti. Pri tej priliki se je opozarjalo na posamezne stanove, za katere je treba posebno skrbeti. Omenjalo se je, da se je treba posebno še pobrigati za en stan, ki je pomoči zelo potreben, ker je v socialnem in moralnem oziru najbolj zapuščen, in to je stan uslužbenk po hotelih in gostilnah, stan natakaric.

Ker nasprotniki silno veliko škodujejo z razširjanjem slabega beriva in slabih časopisov, je prelat Mehler pozival člane Marijinih družb, naj podpirajo in razširjajo dobre knjige in časopise: kongreganisti naj bodo apostoli dobrih listov!

Najsijajnejši dan kongreganijskega shoda je imel prelep in ganljiv začetek v nedeljo, 5. septembra, zjutraj, ko so zborovalci pristopili skupno k sv. obhajilu. Nad 4000 jih je prišlo. Vse se je vršilo ob vzornem redu. V osredju cerkve »Am Hof« so bili možje in mladeniči vseh stanov, v stranskih ladjah pa ženstvo, med njimi najodličnejše gospe. Ogenj navdušenja je prikipele do vrhunca, ko je P. Kolb dr. J. z vznesenimi besedami po svetem obhajilu vzpodbujal poslušalstvo k neomajnemu zaupanju do Matere Marije. Zadonelo je ob sklepu, ko so navzoči ponovili posvetitev iz tisoč in tisoč gl: »Tvoji smo, tvoji na veke, o Marija!«

Ob treh popoldne pa je bila velikanska procesija k kipu Brezmadežne pri cerkvi »Am Hof«. Zbralo se je čez pet tisoč Marijinih sinov in hčerā; vsi so imeli društvena znamenja na prsih. Sprevod je vodil škof dr. Marschall, pri cerkvi pa je četo Marijino

pričakoval kardinal Gruscha. Izvršilo se je vse v najlepšem redu; neštete množice, ki so gledale ta veličastni prizor, so bile prevzete občudovanja, nihče ni motil svete pobožnosti in zbranosti Marijinih kongreganistov.

Omenjamo še za zgled, da so bili vsi

vnanji zborovalci ves čas svojega bivanja na Dunaju, kakor tudi domači dunajski kongreganisti, okrašeni z Marijinim znakom, ne samo v cerkvi in na zborovališču, temveč tudi na javnih prostorih in po hotelih. Bog živi značajnost in neustrašenost!

Kako se gibljemo.

Iz Škofje Loke. Naša Marijina družba je imela v proslavo svojega 50-letnega jubileja dve slavnosti. Najprvo smo imeli o Binkošti duhovne vaje. Ker so se za našo družbo najprvo zavzeli neki pater iz družbe Jezusove, zato si štejejo v posebno srečo, da so te duhovne vaje vodili vč. g. P. Alojzij Žužek, superior družbe Jezusove v Ljubljani. Že jutraj ob pol petih smo se zbrale polnoštevilno v prijazni nunski cerkvi, ter z radostnim srcem poslušale prepričevalne govore. V sklepnem govoru so prav toplo priporočali pogosto sv. obhajilo, kjer bomo prejele moč, natanko izpolnjevati nauke, katere smo prejele v tem času. Krona vse slavnosti pa je bilo skupno sveto obhajilo, katerega so se udeležile večinoma vse družbenice, — Drugo slavnost pa smo obhajale na praznik Vnebovzetja Marijinega in sicer v Crngrobu, ker ravno tukaj so se vršile vse večje slavnosti naše družbe, in ravno semkaj so družbenice tako pogosto prihajale, prositi Marijo tolažbe in pomoči v težkih bojih življenja. Popoldne ob pol dveh smo se zbrale v starološki cerkvi, kjer so bile litanije, nato pa smo se skupno s starološko družbo glasno moleč sveti rožni venec in pojoč Marijine pesmi, podale v prekrasno cerkev Marijinega oznanenja. Po kratkem odmoru je bil slavnostni govor, katerega so imeli vč. g. mestni župnik, voditelj naše družbe. V svojem govoru so nas spodbujali, kako hvaležnost smo dolžne Mariji za vse v teh petdesetih letih skazane dobrote. Koliko drugih družtev se je v tem času ustanovilo, toda propadla so, Marijina družba pa je kljub vsem nasprotstvom krepko rasla in se razvila v mogočno drevo, ki razteza svoje veje širom slovenske domovine. Navduševali so nas še prav posebno za apostolsko delo, ki je tolikega pomena za sedanje čase, zlasti so še povdarjali, kako naj si z lepim zgledom in ljubeznijo pridobimo tudi srca mlajših, da bode vedno bolj rasla četa Marijinih otrok, vnemali so nas za pravo ljubezen božjo, katero bomo prejele v pogostem svetem obha-

jilu. Nato so bile pete litanije, po litanijah pa smo slovesno ponovile posvečenje, zlasti ganljiv je bil prizor, ko so družbene pevke v navdušenem spevu zagotavljale zvestobo Mariji, zapeli smo še zahvalno in poslovilno pesem, izročile še varstvu Marijinemu celo našo družbo in vse družbene voditelje, ki so v teku teh petdesetih let tukaj delovali. Vsem voditeljem naj bo tukaj izrečena javna zahvala za njihov trud. Blagi njen ustanovitelj, preč. g. svetnik J. Kerčon, upamo da že uživa plačilo pri svoji ljubljeni Materi, in se gotovo z veseljem ozira na zapričeto delo, katero je že obrodilo mnogo krasnih sadov. Javno zahvalo pa tudi izrekamo č. gospem uršulinkam, ki so ves čas vodile petje pri shodih, z vso vnemo skrbele za olepšavo družbinega oltarja, ter so vsetransko delovale za prosep naše družbe, z zahvalo pa združujemo ponižno prošnjo, da naš tudi še nadalje podpirajo, prosimo jih tudi, da tudi še nadalje že v nežna srca učenk zasajajo prav gorečo ljubezen do Marije ter jih tako pripravljajo za družbo, da ko enkrat izstopijo iz šole, da se potem lahko takoj sprejmejo. Vsi skupaj pa delujmo na to, da bo naša Marijina družba, kot najstarejša na Kranjskem, res izbrana četa pod zastavo Marijino, ki bo Bogu v čast, Mariji v veselje, sv. cerkvi v tolažbo in ponos, vsem udom njenim pa v časno in večno srečo!

Sv. Ivan (Notranjsko). Dne 8. septembra t. l., na praznik Marijinega rojstva, je v Matenji vasi mirno v Gospodu zaspala članica Marijine družbe Alojzija Križaj, stara komaj 22 let. Bila je ves čas svojega življenja vzglednega, krščanskega življenja, res življenje Alojzije. V dolgi svoji hudi bolezni nikdar ni kazala kake nevolje radi trpljenja, ki ga ji je Bog v svoji ljubezni precej naložil. Vedno je bila veselega obličja in dobre volje, četudi se je zavedala, da ji dnevi življenja v kratkem poteko. Strahu pred smrtjo ni poznala, ker njeno srce ni bilo okuženo s strdom greha. Pokrepčana po sv. zakramentih, ki

jih je v zdravju in bolezni večkrat goreče prejemala, in ljubezen, ki jo je trdno družila z njeno nebeško dobro Materjo, vse to ji je bilo neprestano mir in pogum v živahno, čisto dušo. Pogreb njen je bil silno ljubeč, tako, da se je že po zunanje razodevala resničnost besedi: »Blagor mrtvim, kateri v Gospodu zaspé.« (Apoc. XIV. 13.) Poleg domače, dalo ji je častno spremstvo na pokopališče tudi odposlanstvo iz Postojne z zastavo.

Iz Libušnjega. Naša dekliška Marijina družba obhajala je na praznik Marijinega presvetega Imena desetletnico. Ustanovljena je bila pri nas sicer že družba za dekleta l. 1856.; pa ker ni bila pridružena rimski družbi, ni imela nikakih odpustkov in nikakega pravega predstojništva in zato je polagoma pričela propadati. Pred desetimi leti pa se je družba popolnoma prenovila in pridružila rimski družbi. Na praznik presvetega Imena Marijinega l. 1899. je pokojni dr. Jožef Pavlica, ki je vodil duhovne vaje, sprejel 64 deklet v družbo. — Preteklo nedeljo smo torej obhajale desetletnico in sicer na najbolj primeren način s tridnevnimi duhovnimi vajami, katere je vodil preč. o. superior Jezusove družbe iz Ljubljane. Pri zgodnji sveti maši smo imele skupno sv. obhajilo, ob 10. uri slovesno peto sv. mašo, pri kateri so pomagali sosedni duhovniki, popoldne pa slovesen shod, pri katerem je bilo sprejetih 14 novink v družbo. Ta dan prisostovale smo slovesnostim vse v belih oblekah z venci na glavi. Sedaj nas je v družbi 103 Marijinih hčera in 33 novink. V desetih letih jih je umrlo 11, poročilo se jih je 40, izključenih je bilo 18 in izstopile ste dve.

Goriška in podgorska družba Marijinih hčerâ so 12. septembra romale na Sveto Goro (pri Gorici) ter obiskale svojo nebeško Mater, da se v njenem častitljivem svetišču navdušejo za stanovitno posnemanje svojega vzora ter si v ta namen izprosijo potrebne pomoči in milosti. V Solkanu sta se združile obe družbi, odkoder sta skupno nadaljevale božjo pot. Sv. mašo je daroval č. g. dr. Kobal, stolni vikar in voditelj goriške Marijine družbe, govor pa je imel č. g. Vuga, kurat v Podgori in voditelj tamkajšnje Marijine družbe. Udeleženk je bilo blizu 150. — Obema družbama pa kličemo: Razcvitajta se, rastita po številu in čednostih pod Marijinim mogočnim varstvom in pokroviteljstvom!

Iz Jelšan v Istri. Dan 15. avgusta nam gotovo ne bo pozabljen. Ta dan se je v naši fari ustanovila dekliška Marijina družba. Skrbni in za vse dobro vneti naš č. g. župnik in voditelj naše družbe so poskrbeli, da smo se s tridnevnimi duhovnimi vajami pripravile za slovesen vsprejem. Omenjeni dan 15. avgusta smo imele skupno sveto obhajilo, popoldne pa je bilo slovesno sprejetih 250 deklet pred Marijinem oltarjem. To opravilo so opravili prečastiti P. I. Kunstelj iz Ljubljane. Pri tej slavnosti so nas poslale s svojim pohodom sestre iz Hrušice in Trnovoga z zastavo, pod vodstvom svojih družbenih voditeljev. Proti večeru smo igrale igro »Najdena hči«, h kateri je prišlo občinstvo v obilnem številu.

Z Otlice. Od 29. avgusta do 5. septembra obhajali smo sv. misijon. Slovesni začetek svetega misijona je bil posvečen s tem, da je okoli sto dečkov in deklic prvič prejelo sveto obhajilo. Sklep slovesnosti svetega misijona je pa povečala Marijina družba s tem, da je zopet sprejela v družbo šest deklet. — Imamo tudi tretji red, kateri je v par letih v naši fari iz dveh udov narasel na sto osemnajst.

Iz Novega Jorka (Amerika). Na Veliki Šmaren smo obhajale obletnico, odkar imamo Marijino družbo. Zjutraj ob 9. uri smo imele med sv. mašo skupno sv. obhajilo, kjer nas je bilo lepo število pri mizi Gospodovi, med slovensko službo božjo, z jako lepim petjem. Popoldan smo pa imele društveni shod, kjer so nam č. g. P. K. Zakrajšek zopet dali prav lepih naukov. Z zahvalno pesmijo smo sklenile ta dan. Vsak teden v sredo zvečer se pa tudi pridno udeležujemo ure večne molitve, vsak mesec pa skupnega sv. obhajila. Vesel in krasen večer pa smo imeli zopet 27. avgusta, pri povratku mil. g. škofa Trobeca, ko so prišli zopet iz stare domovine. Oglasili so se med nami, in priredila jim je naša dekliška družba igro »Najdena hči«. Male deklice so jim z deklamacijo podale lep šopek. Cerkvni pevci in pevsko društvo »Domovina« so jim lepo zapeli, kakor tudi tamburaši krasno zaigrali. Lepo pa so tudi dekleta okrasile cerkveno dvorano. Kako so bili milostni gosp. škof zadovoljni in veseli! Rekli so, da se med svojimi rojaki najbolj dobro počutijo! K sklepu slavnosti so nam podelili apostolski blagoslov, katerega so prinesli iz Rima od svetega očeta.

Izšla je v založništvu v Ljubljani, Kopitarjeva ulica
štev. 6, krasno opremljena

Družinska Pratika

Cena kot doslej 24 vinarjev izvod. Zelo mnogovrstna vsebina, pojasnjena z mnogimi slikami, priporoča to edino pravo našo pratiko s podobo sv. Družine na naslovni strani vsakemu somišljeniku in somišljenici. Kupujte in priporočajte le **našo** pratiko!

Dobiva se na debelo in drobno v založništvu, in še v trgovinah: 'Kat. Bukvarna', Prodajalna 'Kat. tisk. društva', Ant. Krisper, Vaso Petričič, A. Korenčan, Ljdv. Dolenec in F. M. Schmitt, trgovci v Ljubljani

Na drobno se dobi 'Pratika' v vseh trgovinah na deželi; kjer jej vkljub Vaši odločni zahtevi nimajo v prodaji, naročite jo zase a za svoje znance naravnost iz Ljubljane. Po pošti 10 vinarjev več!

Gledalo se je vedno

2561

na dobro postrežbo, lepo blago in nizke cene,
vsled tega je trgovina

R. MIKLAUC

Ljubljana, Stritarjeva (Špitalska) ulica št. 5
in pri slav. občinstvu splošno poznana kot **najboljša**
trgovina blaga za moške in ženske obleke.

Novo! 2699
10-1 Čitaj!

Pozor kmetije in fantje!

Najnovejše in najboljše sreds vo
za rast las, brk in brade je

Rastel št. I.

Deluje, da brke in brada postanejo gosti i dolgi, odstranja prhljaj in vsako dr. go kožno bolezen z glave. Naroči naj si vsaka dr. žina. Del je sigurno in ga mnogi zdravniki priporočajo. Imam mnogo zahvalnih in priznanih pisem. Cena na vsako p-što franko. 1 lonček K 360, 2 lončka K 8-—. Pošilja se po poštne povzetju ali če se pošlje denar naprej. Prosim, da se naroči le pri meni pod naslovom:

Lekarna pri Sv. Trojici, Dolnji Miholjac št. 200, Slavonija.

2771

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9

priporočata svojo največjo **zalogo**
zgotovljenih oblek za
gospode, dečke in otroke
in novosti v konfek-
— ciji za dame. —

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ul. 2

Podružnice

Spljet, Celovec

:: in Trst ::

Delniška glavnica

:: K 3.000.000. ::

Sprejema vloge na knjižice in na te-
koči račun ter jih obrestuje po čistih

4 ¹/₂ %

Kupuje in prodaja srečke in vse vrste
vrednostnih papirjev po dnevnem kurzu.

Podružnice

Spljet, Celovec

:: in Trst ::

Rezervni fond

:: K 300.000. ::

Ivan Kregar

pasar in izdelovatelj cerkve-
nega orodja in posode

Ljubljana, Elizabetna cesta št. 5

se priporoča v izdelovanje vsakovrstne
cerkvene posode in orodja

iz zanesljive kovine po vzorcih ali last-
nem načrtu v poljubnem slogu. — Staro
posodo popravi in prenovi, posreabri in
pozlati; v ognju pozlatuje tudi strelo-
vodne osti, vse po priznani najnižji ceni.

Po naročilu veleč. gosp. Andreja
Čebaškega izvršil je za stolno cerkev
ljubljansko krasen, bogato pozlačen in
ornamentiran lesenec v renesanč-
nem slogu.

2796

Zastonj

torej brezplačno dobi vsak
človek v lekarni Trnkóczy
poleg rotouža lepo tiskano
deset zapovedi za kmeto-
valca; tudi po pošti se brez-
plačno razpošiljajo. 3258 12-1

Najsigurnejša prilika za štedenje!

Vzajemno podp. društvo v Ljubljani

registrov. zadr. z omejenim poroštvom, Kongresni trg 19

sprejema vsak delavnik od 8.—12. ure dopoldne hranilne vloge ter jih obrestuje

po 4 ¹/₂ %

to je: daje za 100 K 4 K 50 h na leto. — Druge hranilne knjižice
se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Rentni
davek plača hranilnica sama.

Kanonik Kalan Andrej, l. r., predsednik

2797 Kanonik Sušnik Janez l. r., podpredsednik.

Dr. Franc Dolšak, zdravnik v Ljubljani, podpredsednik.

!!! Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!!!

Lastna glavica K 420.537-92.

Registr. zadruga z neomejeno zavezo.

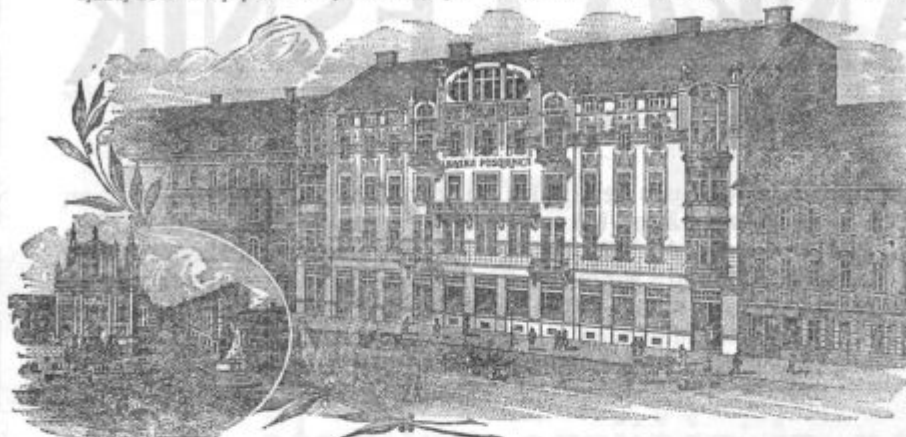
2673

LJUDSKA POSOJILNICA

(1-1)

Miklošičeva cesta št. 8, prtiličje, v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkevijo sprejema **hranilne vloge** vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po **4 1/2 0/0** brez kakšnega odbitka, tako da prejme vložnik od vsakega vloženih 100 kron čistih 4-50 kron na leto.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so pošto-hran. položnice na razpolaganje. Sprejema tudi vloge od svojih združnikov na tekoči račun ter daje istim posojila proti vknjižbi z in brez amortizacije, na osebnem kredit (proti poročstvu) in zastavi vredn. papirjev. Menjice se najkulant. eskom. pitirajo.

MARLIN TRG.

Dr. Ivan Šašteršič, predsed. Josip Šiška, stolni kanonik, podpredsed. Odborniki: Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v St. Vidu n. L. Fran Povše, vodja, graščak, državni in deželni poslanec Anton Kobi, posestnik in trgovec, Breg p. B. Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani. Matija Kolar, stolni dekan v Ljubljani. Ivan Kregar, svetnik trg in obrt. zbornice in hišni posest v Ljubljani. Fran Leskovic, hišni posestnik in blagajnik „Ljudske posojilnice“. Ivan Pollak ml., tovarnar. Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani. Gregor Šlibar, župnik na Rudniku.

Denarni promet do 31. decembra 1908 čez 72 milijonov kron

Stanje vlog dne 31. majnika 1909 čez 20 milijonov kron

Novo! 2005 10-1 Čitaj!

Pozor kmetice in dekleta!

Najnovejše in najboljšo sredstvo za rast las in da lasje postanejo gosti in dolgi, to je

Rastol št. II.

Odstranjuje prhljaj na glavi in vsako kožno bolezen. Deluje sigurno in ga mnogi zdravniki priporočajo. Cena franko na vsako pošto 1 lonček K 5-60, 2 lončka K 5-—. Pošilja se po poštne povzetju ali če se pošlje denar naprej. Prosim, da se naroči le pri meni pod naslovom:

Leharna pri Sv. Trojici, Dolnji Miholjac št. 200, Slavonija.

Širite in priporočajte
naše časopise!

Vsak naš somišljenik in somišljenica bodi agitator za katoliški tisk.

Novi naročniki se sprejemajo z vsakim dnem.

S. Benisch

Največja češka torbka za nakupovanje **cenega postellnega perja!**

1 kg novega, **sivega**, skubljenega, dobrega **gosjega perja** 2 K; 1 kg boljšega 2 K 40 v, **polbelega** 2 K 80 v, **belega** 4 K, **belega** skubljenega 5 K 10 v, 1 kg izredno finega **snežnobelega**, skubljenega 6 K 40 v in 8 K; 1 kg **sivega puha** 6 K in 7 K; 1 kg **belega puha** 10 K; najfinejši **prsi puh** 12 K. — Pri 5 kg se pošlje franko. — **Dovršene postelje** bogato napolnjene, iz zelo gostega, jako trpežnega, rdečega, modrega, belega ali rumenega nankingblaga, 1 **pernica** 180 cm dolga, 116 cm široka, z **dvema blazinama**, vsaka 80 cm dolga in 58 cm široka, napolnjena z lepim, mehkim **račjim perjem** 16 K, z izredno finim **polpuhom** 20 K, z najfinejšim **sivim puhom** 24 K; **posamezne pernice** po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; **blazine** 3 K, 3 K 50 v, 4 K. — Pošilja proti povzetju, od 12 K više franko. **S. BENISCH v Dešenici 766 Sumava, Češko.** — Zamenjava in franko vrnitev dopuščena, za neugajajoče se vrne denar. — Ceniki na zahtevo zastoj in franko.

Priporoča se domača trgovina

JANKO ČEŠNIK

(PRI ČEŠNIKU)

Naznanjam pri nakupovanju jesenske in zimske potrebščine, da sem z vsemi **novosti že založen**, kakor **blago za ženske obleke in bluze, volneno, pol volneno, loden itd.** Perilni barhant za obleke in bluze, **spodnja krila, srajce itd.** Novosti v zimskih suknenih in pletenih velikih rutah, rute, šerpe volnene, ženiljaste. - Velika zaloga moškega sukna, črnega kamgarna, ševiota, kakor modnega za obleke, površnike, zimske suknje itd. Odeje, šivane, volnene, porhataste, koce, konjske plahte itd. Cene poštene in 2684 najnižje, Popolna oprema (bališča) za neveste. 3-1

Ustanovljeno 1842

Priporočava prečastiti duhovščini in p. n. občinstvu vse v najino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot priznано reelno fino delo in najnižje cene. Prekupcem posebno priporočava **oljnate barve v ploščevinastih puščicah**

:: Tovarna ::

oljnatih barv, lakov in firnežev

Brata Eberl

slikarja napisov

pleskarska mojstra c. kr. drž. in c. kr. priv. južne železnice

:: v Ljubljani ::

Miklošičeva cesta 6
za frančiškansko cerkvijo

Delovanje z elektr. močjo

Telefon štev. 154

Dekoracijska, stavbinska in
:: pohištvena pleskarija ::

Trgovina z oljnatimi barvami, laki in firneži ter z vsemi v to stroko spadajočimi
:: predmeti ::

Delavnica je v Igriških ulicah 8

Ceniki na zahtevo

2662

Ceniki zastoj

Največja in najstarejša tovarna lon-
čenih pečij in raznih lončenih izdelkov

August Drelse

Mnogokrat
odlikovana.

v Ljubljani

Mnogokrat
odlikovana.

priporoča se slavnemu občinstvu in preč. duhovščini v naročila na

štedilna ognjišča in peči

preproste in najfinejše, izvršene v poljubnih barvah in vzorcih
najbolj strokovnjaški, solidno in trpežno po najnižjih cenah.
Župniščem, samostanom in šolam dovoljujem znaten popust.

Ilustrovani ceniki so na razpolago.

846

Pozor! Slovensko podjetje! Pozor!

:: Slavnemu občinstvu se priporoča ::
dne 11. februarja 1909 na novo otvorjena

velika manufakturna trgovina

Franc Souvan sin

v stari Souvanovi hiši na Mestnem trgu 22

v Ljubljani.

2682

1-1

Marijine kapljice.

Pozor!

Novo!

Čitaj!

Pozor!

Novo!

Čitaj!

2693 10-1

Te kapljice so izvrstno delujoče sredstvo ter so do-
slej najboljšo domače zdravilo, ki izborno pomaga v
mnogih boleznih. Posebro so priporočljive pri vseh že-
ločnih in črevesnih boleznih, krču, bolezni na jet-
rih, zgagi, proti bljuvanju, glavobolu, prehlajenju
itd. Krepe živce in telo in so tedaj neobhodno potrebne
za vsako hišo. Na razpolago mnogo zahvalnih in pri-
znalnih pism in priporočajo jih mnogi zdravniki. Ukusa
so dobrega in prijetnega in jih morejo zaužiti tudi otroci.

Cena franko na vsako pošto: 12 steklenic (1 tucat)
5 K; manj nego 12 steklenic se ne pošilja. Pošlje se po
poštnem povzetju ali če se pošlje denar naprej.

Prosim, da se naročuje le pri meni pod naslovom:

Lekarna pri Sv. Trojici

Dolnji Miholjac št. 200, Slavonija.

Čudež industrije!

Vsled velike kupčije dobav-
ljam za smešno **K 4.60**

nizko ceno le

krasno ameriškansko zlato double
švicarsko žepno uro ki se ne da ločiti od one
iz pristnega 14 karat. zlata, s 36 urnim anti-
magnetičnim kolesjem na sidro s sekundnim
kazalnikom, 3 letnim jamstvom s fino pozla-
čeno verižico 1 kos K 4.60, 3 kosi K 12.90.
Ravno ista v niklu ali Gloria-srebru, lepo gra-
viran okrov s posrebrno verižico 1 kos 3.50,
2 kosa 6.50. Nikak riziko! Zamena dovoljena
a i denar nazaj. Pošilja po povze ju ali če se po-
lje denar naprej. Ili tr. cenik zastoj in franko.

E. Holzer, Krakov, Stradom 18/99.

Bogata zaloga 3263

šivalnih strojev koles, pisalnih strojev

pri

lv. Jax & sin

Ljubljana,

Dunajska cesta 17.

Katol. Slovenci!

Snujte povsodi **izobraževalna društva**, kjer
jih še nimate, in pristopajte jim vsi brez razlike stanu
in spola. Čim tesneje se združimo, tem lažje bomo
odbijali napade sovražnikov! V združenju je moč!

Prodajalna - -

Katol. tiskovnega društva
Ljubljana, Kopitarjeve ul.

priporoča vsakovrstne molitvenike, podobe, podobice,
različne nabožne predmete od navadne in do naj-
finejše izvršitve in po primeroma najnižjih cenah.

Za jesenski in zimski nakup blaga

najdete v trgovini

Cene nizke.

*Postrežba znano
dobra.*

„Pri Škofu“

2562

v Ljubljani, Pogačarjev trg (Sadni trg)

zelo veliko izber blaga zadnje novosti.

Pozor pri nakupu ur!

Le prave švicarske ure so zanesljive, dobre in trpežne; kdor hoče imeti tako, naj ne išče dolgo, marveč naj se takoj obrne na najzanesljivejši izvor

Švicarska industrija.

Prave švicarske ure so najboljše.

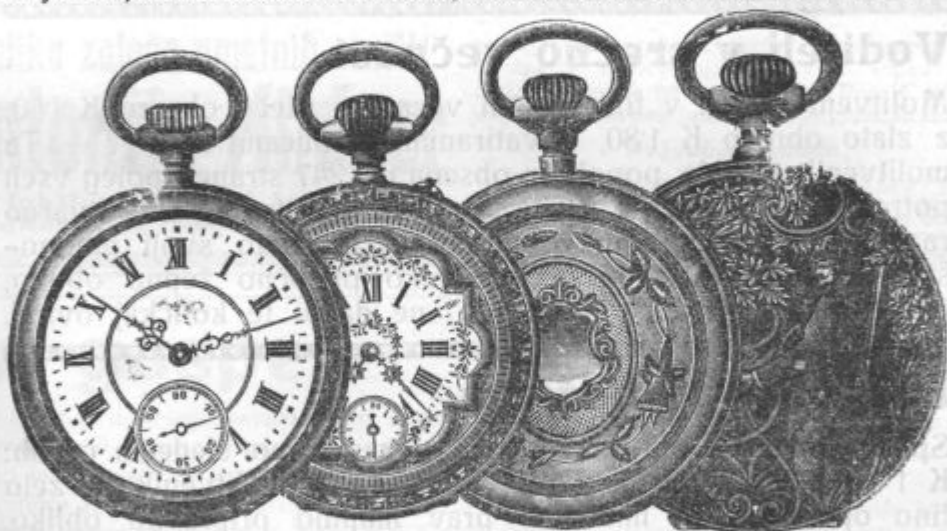

Svetovni izvoz.

Morejo se dobiti v največji trgovini ur

H. Suttner, Ljubljana.

Zahtevajte brezplačno in franko moj veliki ilustrovani cenik s 1000 slikami. Pri njem kupite naravnost od strokovnjaka in ne od kake vaše bazarske trdke.

Št. 1.

Nikelasta cil.-rem. K 5.-; enaka iz pravega srebra K 7 80; z dvojn timer pokrovom K 9 75.

Št. 2.

Prava srebrna cil.-rem. z lepim rožnatim kazalnikom, trpežno kol., K 9.-; enaka majhna za ženske K 9 50.

Št. 3.

Kovinasta, posrebr. anker-rem. z dvojn timer pokrovom K 7 50; iz pravega srebra K 10 75.

Št. 4.

Nikelasta cil.-rem. tula z dvojn timer pokrovom K 9 50; enaka iz pravega srebra, fino anker-kolesje, z različnimi v zlato vložnimi podobami, K 18.-.

Lokomotiv-patent Roskopf-ura.

K 4.50.

*Jamstvo 3 leta ali
denar nazaj.*

Do danes se je dobila za K 4.50 le prav navadna, ponikljana ura s papirnatim kazalnikom. Z velikim naporom se je sedaj posrečilo narediti za K 4.50 uro, ki gre 36 ur, teče v kamnih, kaže natančno na minute, ima okrov iz pravega niklja in se odpre.

„Katoliška Bukvarna v Ljubljani“

priporoča knjige:

Večna molitev

pred Jezusom v zakramentu ljubezni. Izdaja z velikim tiskom. Cena v trpežni vezavi z rdečo obrezo K 3.—, z zlato obrezo K 3.90. —

Ta izdaja je tiskana s tako velikimi črkami, kakor ta-le sestavek. Obsega vseh 30 ur pred sv. Rešnjim Telesom, mašne in druge molitve in pa pasjon ali popis Kristusovega trpljenja.

Voditelj v srečno večnost.

Molitvenik. Cena v fini trpežni vezavi z rdečo obrezo K 1.40, z zlato obrezo K 1.80, z vatiranimi platnicami K 2.—. — Ta molitvenik je zelo popoln in obsega na 247 straneh poleg vseh potrebnih — za razne prilike prirejenih molitev — tudi stvarno razlago najpotrebnejših resnic sv. vere. Kljub svoji mnogostranski krasni vsebini pa ima tako priročno žepno obliko, da ga lahko spraviš v vsak žep, ne da bi te količkaj oviral.

Bogu kar je božjega.

Spisal Finžgar. Dobi se v raznih vezavah po sledečih cenah: K 1.—, 1.80, 2.20, 3.—, 4.50, 4.60. — Ta molitvenik je zelo fino opremljen in ima tudi prav majhno pripravno obliko.

Nemščina brez učitelja.

Sestavil dr. Leopold Lenard. Cena K 1.20. — Kdor se hoče naučiti nemškega jezika brez učitelja, naj si omisli to knjigo. To je edino porabna knjiga, saj pravi pisatelj v predgovoru: „Vsakega jezika se je treba učiti in vsako učenje zahteva truda. Knjiga, ki ti obeta, da se boš kakšnega jezika naučil brez truda in v nekoliko urah ali dnevih, laže in te hoče samo goljufati. — Mi ne obetamo, da se boste iz te slovnice naučili nemškega jezika brez truda in pa že v nekoliko dnevih, pač pa, da se ga boste naučili **s kolikor mogoče majhnim trudom in v kolikor mogoče kratkem času,**

Darovi:

Za potrebne misijone gospa Ter. Gogala iz Kranja 10 K.

Za bolgarske misijone. Več dobrotnikov iz Mengša po g. A. M. 21 K; za vsakdanji kruh sv. Antona: Apolonija Gornik 18 K, Marijina častivka J. S. po g. misijonarju A. Nastranu 20 K; neimenovana po g. misijonarju A. Nastranu za uboge bolgarske šolarčke v Macedoniji 20 K.

Za neko cerkev so darovali p. n. g. lurski romarji: M. B. 40 K, Fma Prah 6 K, nabral g. Ivan Soukup, župnik, 15 K, Marija Arko 30 K, Franc Zmazek 5 K, Ksaver Meško 1 K 20 v., Ivan Pfajfar 16 K, Ivana Kranic 3 K, nabrala Marija Dolžan 12 K, nabrala Neža Grmek 40 K, Mih. Saje 5 K, nabrala Katica Debevc 16 K 40 v., Josip Zelnik 10 K, Uršula Lavtižar 5 K 20 v., Marijana Gregorc 5 K, Jožef Smertnik 20 K, F.

Štožir 4 K, Katarina Stariha 20 K, nabrala Eliza Tomažič od (samih) lurskih romaric 39 K 30 v., delavke c. kr. tobačne tovarne 25 K, Polajnar Mina 10 K, Bernik Val. 10 K, Franc Tesnar 3 K: Iskrena zahvala! Obresti 100 od 100 in povrh še večno življenje!

Imena darovalcev za dotično potrebno cerkev ne bodo sicer udolbena v cerkvi, pač pa naj bodo zapisana v presv. Srcu Jezusovem in naj ostanejo v njem neizbrisna.

Za cerkev sv. Jožefa meseca julija: Iz Zatičine 20 K, A. Nučič 10 K, iz Horjulja 32 K, H. Triler 10 K, F. Boncelj 10 K, B. Kratzig 5 K, F. Vehovec 10 K, iz Elizabetišča 10 + 10 K, M. Keršič 10 K, po A. Kamé 13 K, zbirka 10 K 80 v., G. Jakelj 10 K, A. Širaj 20 K, I. Pristov 10 K, M. Alič in tov. 10 K, zbirka 8 K, iz Kobarida 10 K, M. Legat 12 K, M. Gregorec 5 K, I. Presel 10 K. Več manjših darov. Mnogo neimenovanih.

Velika zaloga umetnih cvetic
Antonija Mildner
Ljubljana, Mestni trg št. 7

se priporoča preč. duhovščini in slavnemu občinstvu v naročevanje vencev in šopkov za cerkev, gospode novomašnike. — Bogata zaloga nagrobnih **vencev in trakov** po najnižjih cenah.

Največja izbira
nakičenih klobukov
za **dame** in **otroke** kakor tudi raznih oblek.

Za gospe!

Za gospe!

Zaradi posebno ugodnega priložnostnega nakupa konkurzne mase je spodaj podpisana tvrdka v položaju oddajati čudovito ceno, dobro, pristinobaravno, solidno blago. V svojo korist se prosi z naročilom hiteti. Od vseh navedenih reči je približno 5 — 6000 kosov ali parov v zalogi.

Dobre srajce za vsakdanjo rabo iz tirol. platna s čipkami prej K 1'95, sedaj K 1'35, iste iz vojaškega platna z vezenim nadplečnikom prej K 2'20, sedaj K 1'45. Flanelaste srajce, zelo pripravna nošnja, prej K 2'30, sedaj K 1'50, iste z dolgimi rokavi prej K 2'70, sedaj K 1'90. Krasna vol. krila v vseh barvah in velikosti, velik. I. prej K 12—, sedaj K 6'50. Lepe jesenske bluže, velikost I. prej K 2'30, sedaj K 1'50. II. prej K 3—, sedaj K 2'30. Krasne damske pasove prej K 1'40, sedaj 90 vin., čisto fine prej K 2'90, sedaj K 1'40. Najnovejše popravlj. predpasnike preje K 2'90, sedaj K 1'70. Široke gospod. predpasnike dobro modrik. blago preje K 1'50, sedaj 90 vin., široke dobre predpasnike iz klota preje K 3'60, sedaj K 2'70. Krasne garniture iz medvedje kože spodnje krilo in hlače, prej K 5'90, sedaj K 3'40. Lepa spod. krila iz klota prej K 9—, sedaj K 5'50. Močne jes. nogavice prej 80 vin., sedaj 50 vin., še boljše prej K 1'10, sedaj 70 vin., Krasen loden za obleke, vseh barv 120 cm. širok prej K 2'20, sedaj K 1'45. Lepo blago za obleke, prej K 2'90, sedaj K 1'95, vseh enostavnih parv. Žametast barhant preje K 1'15, sedaj 78 vin. Krasne kašm. robce za na glavo prej K 2'70, sedaj K 1'50. Gorke robce za na glavo (Schal), vseh barv. preje K 2'70, sedaj K 1'50, še boljše prej K 3'80, sedaj K 2'70. Gorke čevlje za dom prej K 1'90, sedaj K 1'60, z močnimi podplati iz motvoza. Krasna šotska volnena krila preje K 1'90, sedaj 98 vin., 120 cm. široka. Vel. hlače iz barhanta preje K 2'40, sedaj K 1'50.

„Kaufhaus zur Südbahn“ Gradec, Annenstrasse 68/34.

2634

Navzlic teh čudovito nizkih cen dobi vsak kupec, ki kupi za več kot 10 K lepo praktično darilo. Pošiljlatve nad 20 K se pošiljajo stroškov proste. Nepovoljno se brez napake zamenja. Prosi se za natančen in razločen naslov.

Širite povsod naše časopisje in „DRUŽINSKO PRATIKO“!

!! ZASTONJ !!

Popolnoma zastonj in poštnine prosto

Vam dobavimo sliko skoro naravne velikosti, če nam pošljete Vam posebno drago fotografijo ali Vašo, kakega dragega svojca ali umrlega sorodnika s spodajšnjo, razločno izpolnjeno nakaznico. Fotografija je lahko vizitne, kabinetne oblike ali tudi skupinska slika. (Pri skupinskih slikah naj se oseba, katero je povečati, označi s X.) S to ponudbo se hočemo

v vsaki ondotni rodbini

na mah vpeljati. Druge tvrdke morajo **neprenehoma inserirati**, da to dosežejo. Mi pa raje obrnemo ta denar v prid občinstvu s tem, da naklonimo vsaki rodbini sliko zastonj. Istočasno Vas prosimo, da, ko bodele že v posesti dobavljene slike in ako Vas bode ista zadovoljila, da nas v krogih svojih sorodnikov in prijateljev da je priporočate, **da pridobimo čedalje več novih naročnikov**. S tem pridemo lahko do svojih stroškov. Agenti nimamo nič in tudi ne potujemo, ozir. pastimo potovati, samo prvovrstna in **brezhibna izpeljava slik nas sama vpeljuje v nadaljne rodbine**.

Ker doposljemo vsako povečanje **poštnine prosto in dobro zavito v karton** in istotako vrnemo fotografijo **franko in nepoškodovano**, ne bode nihče zahteval, naj plačamo poštninske stroške iz svojega, naj za te naše izdatke vsak priloži 70 vinarjev, ki se jih doposlje lahko tudi v pisemskih znamkah.

Naša tvrdka obstoji že 10 let, je v **Berolinu in na Dunaju trgovsko-sodno potrjena in vpisana**, in zato prevzame vse jamstvo za tu navedeno ponudbo. Da pa razpršimo vse dvome o poštenosti naše ponudbe, smo pripravljeni plačati

1000 kron v gotovini

ondotni ubožni blagajni, če nam kdo dokaže, da smo pri dobavi slike zahtevali kakoršno-koli odškodnino ali plačilo.

Velespoštovanjem

mednarodni portretni zavod

Dunaj. Telefon 10181. — Berolin. Telefon IV, 9473.

Blagovolite izrezati in vpslati v kuverti!

NAKAZILO za bralce Bogoljuba.

Prosim, naj se mi po fotografiji, ki je v prigibu, izdela v skoro naravni velikosti (okoli 37 do 47 cm vel.) in brezpogojno podobna, povečana slika zastonj in naj se mi ista po izvršenju, najkasneje tekom štirih tednov doposlje poštnine prosto. Za poštninske stroške sprejmite v prigibu 70 vinarjev v znamkah.

Ime in priimek, bivališče, dežela, pošta in hišna številka.
(Prosimo natačnega naslova.)

Posebni pismeni sporočili ni treba. Pisma s slikami v vizitni obliki so frankirati z znamko za 10 v. Za večje oblike je treba znamke za 20 vinarjev.

Da se ogne zmotam, naj se na zadnjo stran fotografije in kuverte zapiše ime pošiljatelja. Pisma naj se naslavljajo na

Internacionalni portretni zavod

Dunaj VII/33, Stifgasse 15.

